Poštnina plačana v gotovini. Leto LXII V Ljubljani, v četrtek 30. avgusta 1934 Štev. 196 a Cena 1.50 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Vzgoja telesa

V zadnjem času se pedagogi, kulturni delavci in politiki po pravici vznemirjajo zaradi sporta, ki je za mnoge postal nega čiste in gole telesnosti, namesto da bi vzgajal popolnega človeka. To so ljudje, ki jih nihče ne more dolžiti, da so sovražniki telesne lepote in zdravja iz nazadnjaške asketiške mrkosti. Tožbe, da se je sport v velikem obsegu izrodil, tako da je postal mnogokje že prava nevarnost za narodovo omiko, moremo brati v tisku, ki sicer s polnimi jadri jadra po sodobnih tokovih. Krščanski vzgojeslovci imajo danes zadoščenje, da opozarjajo na popoganjenje sodobnega sporta tudi oni, ki doslej tega niso hoteli videti iz strahu, da jih ne bi zadel očitek, da ne umevajo upravičenih potreb in teženj novodobnega človeka.

Sport je tudi s stališča krščanstva — bolje rečeno — sport je v pravs stališča krščanske kulture plemenito in nujno potrebno ter visoko vredno sredstvo vzgoje človeka in naroda. Opozarjamo, da je že krščanski filozof Klemens aleksandrijski, ki je združeval krščansko duhovnost z visoko grško estetično omiko, v svojem slovečem »Pedagogu« že v 2. stoletju krščanske dobe zapisal: »Treba je gojiti telo zaradi harmonije duše«. Telo je tudi srednjeveškemu prvaku krščanskega modroslovja in bogoslovja, Tomažu Akvinskemu, največje vrednosti, ker je umotvor božjih rok, sodelavec duše, ki je brez njega nepopolna, in tempelj božjega Duha, ki tudi telo posvečuje, povzdiguje in zveličuje. Lepota, zdravje, možatost, viteštvo, harmoničen razvoj vseh telesnih sposobnosti, ki jih sport neguje, so bile Cerkvi vedno dragocene sestavine tiste zapadne narodne omike, ki ji je bila ona mati in prva vzgojiteljica. Cerkev je želela zdrave, močne in za vsak podvig, napor in napredek sposobne ude krščanske družbe, ne pa krmežljavcev, pokvek in nevropatičnih ter psihopatičnih izrodov, ki so znamenje tudi duševne obolelosti družbe in zavirajo njen napredek. Kolikor so ti siromaki potrebni usmiljenja, ljubezni in oskrbe, toliko je potrebno, da se goji fizično zdravje, ki naj zatre v ljudskem telesu vse klice telesnih in duševnih bolezni in manjvrednosti.

Toda — in to je najbistvenejši pogoj prave in zdrave fizične vzgoje — negi telesa mora hkrati odgovarjati v popolnem soglasju nega duha, telesna vzgoja ne sme biti na škodo kulturi duše, telesne kreposti morajo podpirati duševne čednosti v medsebojnem učinkovanju enih na druge. Lepota in moč telesa morata biti v skladu z dobroto in plemenitostjo srca, z obzirnostjo in viteštvom, ki je plod visoke duhovne kulture, ne pa da pospešujeta animalsko sirovost, ki jo goji oni sport, kateremu je edini cilj rekord, rivaliteta in zmaga za vsako ceno zaradi zmage same. Telesna vzgoja je, kakor lepo poudarja rektor pariškega katoliškega instituta, znani Baudrillart, umetnost vsestranske izpopolnitve osebnosti, ne pa zgolj izoblikovanje same fizične lepote in sile, ki brez svetlobe duha nimata nobene vrednosti, zakaj človek ni žival džungle, ampak kulturno bitje. Zato so pravemu sportniku poleg zdravja in moči ter telesne lepote bistveno svojske tudi zmernost, zdržnost, čistost, gentlemanstvo, požrtvovalnost, nesebičnost in velikodušnost, ki so lepota duše. »Brez inteligence, to je duhovne izobrazbe, čednosti in milosti bo fizična vzgoja ustvarila lepo oblikovane bestije, nikakor pa ne človeka, to je popolnega človeka, kakor je v najlepšem skladu svojih telesnih in duševnih sil prišel iz božjih rok« — tako čitamo v krasnem delu »L'esprit chrétien dans le sport« (Krščanski duh v sportu) od Mihaela Chriastina.* Kjer se to ne vpošteva in pozablja, bodisi nehote po sili neke nezdrave usmerjenosti časa bodisi namenoma, tam imamo pred seboj poganstvo, ki malikuje golo fizično silo in nižje nagone duše, ki so, če jih ne brzda duh, grobokop vsake omike.

Spričo neizpodbitnosti teh razlogov in očividnih učinkov posurovljenega sporta, ki mu je telesnost in sprostitev nagonske strani človeka in naroda vrhovni in edini cilj, se ne smemo čuditi, če danes iz ust kulturnih in političnih delavec vseh taborov čujemo vprašanje: Kam neki hoče sport? To vprašanje je tem važnejše, ker vidimo, kako danes z vsemi silami podpirajo tako sportno vzgojo mladine oni režimi, ki so negacija vseh kulturnih, političnih in socialnih idealov krščanske Evrope, namreč fašistični režimi. Oni imajo na takem sportu večnega marširanja in ustrojenosti, mehaniziranja in izenačenja, neprestane napetosti telesnih in nagonskih sil ter militarizacije in popolne podreditve duha očividno največji interes. Namen je dvojen. Negativni: to je, da bi mladež pozabila na ideal svobode, demokracije in samostojnosti — pozitivni: to je, da bi taka množica bila sposobna, da brez vsakega razmisleka na komando kot slepo orodje izvrši voljo samozvanih vodij, ki hočejo s surovo silo osvojiti narod in ves svet. Krščanske čednosti in kuturne vrline evropskega človeka se na ta način namenoma po dobro premišljenem sistemu ubijajo, da bi se iz mladih ljudi ustvarile lutke, fizično najbolj usposobljene živali, voljno orodje tiranov, ki se jim žari oko veselja, ko korakajo mimo njih desetletni otroci z muškетami in nasajenimi bodali.

To seveda niso več krščanski vitezi — da! — to niso več niti oni idealni mladeniči stare grške atletske šole, ki je dobro vedela, da mora lepoti in sili telesa odgovarjati tudi lepota in sila duše. Če bi se sport gojil dalje v smeri, ki se od pravega helenskega in krščanskega vzora popolnoma oddaljuje ter vse moči mladega človeka zasužnjuje v službo brutalne vitalnosti, bi morali napraviti križ čez našo omiko. Ker smo pa optimisti, smo prepričani, da se bo od sportnikov samih vzdignil proti tej usmerjenosti zdrav protiodpor v imenu resničnega človečanstva.

* V zbirki Problèmes d'éducation, Paris, 1934.

Čigav plen naj postane avstrijsko ljudstvo

„Avstrijski načrt" kominterne

Dr. Bauer daje navodila: Ustanavljajte celice, prodirajte v redno vojsko, rušite drž. finance

Bratislava, 29. avgusta.

Prijatelj našega lista nam piše:

Vaš list je že poročal o zboru, ki so ga v Bratislavi sklicali socialistični in komunistični voditelji-begunci, ki se nahajajo v inozemstvu. Niste pa še dobili podrobnih poročil o sklepih te zanimive konference, ki se je je udeležil tudi zastopnik moskovske kominterne. Zborovanje so zaključili namreč s sprejemom dolge resolucije, ki so jo podpisali zastopniki treh organizacij, in sicer: **osrednje revolucionarne socialistične stranke Avstrije, komunistične stranke Avstrije in izvršilnega odbora socialistične bojne organizacije Schutzbund. V Bratislavi je bila torej sklenjena in z navdušenjem sprejeta skupna fronta socialistov in komunistov. To je prav, da se pove javnosti, da ne bo nobenega slepomišenja z izrazi in naslovi.**

Med ostalimi sklepi, ki pa so ostali tajni, a so kljub temu delno prišli tudi v dnevni tisk, so najbolj zanimivi oni, ki jih je predlagal bivši »zmerni« avstrijski socialistični voditelj dr. Bauer v dolgem, dve uri trajajočem govoru.

Dr. Bauer je začrtal pot do »rdeče zmage«, ki jo je treba pripraviti že za to jesen. Kako? To je zanimivo za one, ki bi radi vedeli, kako komunizem deluje. Dr. Bauer je predlagal, **naj se s podvojeno silo ustanavljajo po vseh avstrijskih zasebnih in državnih podjetjih komunistične celice. Nadalje je izdal nalog, da se morajo na vsak način organizirati celice tudi v redni avstrijski vojski in naroča »tovarišem«, ki se nahajajo v Avstriji, naj se nikakor ne branijo vstopiti v redno vojsko, prisegati zvestobo režimu, se udeleževati režimskih prireditev, samo, da se vrinejo na prava mesta, odkoder naj potem pridno ustanavljajo celice, dokler ne bodo spodjedle celotnega organizma avstrijske države.**

Dr. Bauer je nadalje naročil »sodrugom v Avstriji«, **naj vplivajo na sodržavljane, da kolikor manj mogoče vporabljajo električno luč, plin, državna prometna sredstva in podobno, da s tem bojkotom znižajo državne dohodke in tako čimprej porinejo avstrijsko državo v denarno stisko.**

Tretje naročilo dr. Bauerja tiče avstrijskih narodnih socialistov. **Avstrijsko delavstvo naj stoji ob strani nevtralno, a dobrohotno. Narodni socialisti bodo moč avstrijske vlade rušili z nadaljnimi terorističnimi dejanji. Ko bo postala avstrijska vlada »mehka«, potem bo tudi pripravljena, da se pokloni marksističnim vodjem, da jih pokliče celo nazaj. Nato bi pritisnile celice in bi bilo prav lahko ustanoviti zopet »rdečo vlado v rdeči Avstriji«.**

Takšen program so torej izdelali v Bratislavi in takšna navodila so poslali v Avstrijo zajčevski generali, ki so jo pobrisali v tujino. Takšen je tudi načrt kominterne v trenotku, ko se Avstrija in njeno ljudstvo borita, da ohranita neodvisnost države, ki jo v enaki meri ogrožata Italija in Nemčija. Dr. Bauer bi se rad smejal najzadnji. Pa se ne bo.

S.

Če ne gre drugače, kupite te svinje

Dunaj, 29. avg. E. »Linzer Tagespost« objavlja nekaj podrobnosti o stikih, ki jih je imel sedaj razpuščeni Landbund z nemškimi narodnimi socialisti, in o denarju, ki so ga vodje Landbunda, kot inž. Winkler, minister dr. Bachinger in drugi sprejemali iz Nemčije. List pripoveduje o sestankih dr. Reichenauerja s Habichtom v Monakovem in v Berlinu, o sestankih tajnika stranke Niedauerja s hitlerjevci v Berlinu, o sestanku inž. Winklerja samega s Habichtom v Berlinu, ter kako so sprejemali visoke vsote za sodelovanje z narodnimi socialisti. Niedauerja je Habicht rotil, naj na vsak način prižene ves Landbund v tabor hitlerjevcev, nakar se je Niedauer izrazil, da bo to zelo težko. Habicht na to: »Če ne gre drugače, pa kupite te svinje!« In »te svinje« so se dale kupiti s 380.000 šilingi (3,500.000 Din), ki so bili razdeljeni med najvišje strankine voditelje. Nadaljnih 100 tisoč šilingov je sprejel še minister Bachinger, ki je priznal, da so od teh 70.000 šilingov porabili za celovške »Freie Stimmen«, ki so bile čisto hitlerjevske. (Kakor znano, je bil tudi znani inž. Schumy, bivši avstrijski podkancler in nekdanji slovenski potovalni učitelj na Koroškem, ugleden član Landbunda, a je na sestanku stranke v nedeljo v Celovcu z ogorčenjem obsodil delovanje svojih tovarišev, s katerimi se baje ni nikoli strinjal.)

200 milijonsko posojilo

Praga, 29. avg. E. »Prager Presse« poroča po nemških virih, da namerava Avstrija pri septemberskem zasedanju Zveze narodov zaprositi za mednarodno posojilo v znesku 200 milijonov šilingov, da pokrije stroške, ki jih je nepričakovano imela s pobijanjem dveh zaporednih revolucij. V Pragi ne dvomijo o tem, da bo Avstriji posojilo priznano, samo če zanj prosi. Dunajski listi pa zanikujejo vesti o najetju posojila.

Dr. Schuschniggu ponudijo predsedniško mesto na jesenskem zasedanju ZN

Dunaj, 29. avg. b. V krogih Zveze narodov se po informacijah »Neues Wiener Tagblatta« iz Ženeve razpravlja vprašanje, da se predsedstvo skupščine Zveze narodov, ki se prične 10. septembra, ponudi Avstriji. Avstrija naj bi postala nestalen član Sveta Zveze narodov. Formalno ta predlog še ni potrjen in zaradi tega Avstrija tudi ni mogla zavzeti v tem oziru svojega stališča. Eno je jasno: avstrijski zvezni kancler dr. Schuschnigg ne bo mogel ostati v Ženevi ves čas pogajanj, ki trajajo tri tedne, kajti nova avstrijska vlada je pred rešitvijo važnih notranjih problemov. Medtem pa se je ta okolnost v krogih Zveze narodov že vpoštevala in se predlaga, da prve dni predseduje skupščini zvezni kancler dr. Schuschnigg, potem pa naj bi ga zamenjal avstrijski zunanji minister baron Berger-Waldenegg.

Poljsko-francoski prepir

Nemčija vjela Poljsko?

Francosko zunanje ministrstvo uradno sprašuje Poljsko o njeni pogodbi z Nemčijo : Razburjenje v Parizu

Pariz, 29. avg. b. V zvezi z včeraj objavljenimi informacijami v Tardieujevem organu »Liberte« o tajnem paktu med Nemčijo in Poljsko poroča dopisnik »United Pressa«, da je Nemčija priznala Poljski svobodni izhod na Baltsko morje. Zaradi tega se Nemčija odreka vseh svojih pravic in aspiracij na memmelsko področje in je pripravljena podpirati teritorialno in politično združitev Litve s Poljsko z mirnimi sredstvi. Če pa bi bilo potrebno, bi to izvršila tudi s pomočjo druge akcije. Če bi se to uresničilo, bi bila Poljska pripravljena vrniti Nemčiji poljski koridor in Gdinjo ter obenem priznati Nemčiji pravico, da se ji povrne Gdansk. Vse to je po mneju francoskih merodajnih političnih krogov neverjetno, kajti Poljska je porabila ogromne zneske za železniško zvezo med Poznanjem in Gdinjo. Z druge strani pa se ne izključuje te možnosti, ker ni dvoma, da bi Nemčija rada povrnila Poljski vse denarne žrtve. Naj bo že kakor hoče, danes v Franciji nihče več ne smatra Poljske kot polnovredne zaveznice in vse te informacije dokazujejo, da Poljska ne bo pristopila k vzhodnemu paktu, ker bi v tem slučaju morala priznati status quo na Baltiku.

Dolžnost francoske diplomacije bo sedaj, da v tej smeri razčisti položaj in da se zavaruje pred vsakim presenečenjem, kajti sprememba na vzhodu bi lahko povzročila še druge komplikacije, kajti sovjetska Rusija bi vsekakor intervenirala v korist sedanjega stanja na svojih zapadnih mejah. Jasno pa je, da bi ta akcija gotovo ne ostala osamljena.

VABIMO VAS!

LJUBLJANSKI VELESEJEM

1.—10. IX. 1934

Železniška izkaznica za 50% popust na železnicah se dobi na vseh postajah po Din 5·-

40.000 m² — 15 razstav:

Glasbena — umetniška — higijenska — izseljenska — ribarska — perutnine, koz, ovac, psov — arhitektonska — »Weekend« — hranilniška — pohištvo — radio — živila

Festival Slovanskih plesov

Tekmovanje harmonikarjev

Velikomestno zabavišče

Francija grozi

Pariz, 29. avgusta. b. V političnih krogih se živahno komentira sestanek namestnika francoskega zunanjega ministra, mornariškega ministra Pietrija s poljskim poslanikom v Parizu Chlapovskim. Jasno je, da je mornariški minister Pietri zahteval od poljskega poslanika pojasnilo o poljsko-nemški pogodbi, ki vsebuje tajne klavzule. Ni še znano, kaj je poljski poslanik odgovoril ministru Pietriju. Iz zanesljivih virov se čuje, da obsega pogodba, ki jo je sklenila Poljska z Nemčijo, določbe, po katerih mora Poljska dati Nemčiji poleg potrebne hrane tudi vse sirovine za vojno industrijo. Potrjujejo se tudi vesti, da bo po določbah omenjenega sporazuma Nemčija dobavila Poljski ves potrebni vojni material, orožje in municijo. Nemčiji se je torej tako posrečilo, da se je izvlekla iz osamljenosti, ki jo je močno pričela čutiti. Politični krogi trdijo, da je sedaj jasno, da je hotela Poljska staviti Francijo pred dovršeno dejstvo, še preden je zavzela svoje končno stališče do vzhodnega pakta. Tako gospodarsko in politično povezani stopita lahko Poljska in Nemčija k temu paktu, pri katerem pa bosta imeli seveda tudi prvo besedo. S tem pa so spravljeni ob veljavo vsi člani, po katerih bi glavno vlogo v tem paktu igrali Francija in sovjetska Rusija. Že sedaj je položaj tak, da bi bilo bolje, če bi Francija ukrenila nekaj z druge strani, tako da osami še Poljsko, in ako dokaže poljski vladi, kako zelo slabo je računala, ko je šla na ozko zvezo z Nemčijo.

Nemčija zapira „komuniste"

Berlin, 29. avg. AA. DNB poroča: Glede poročila angleških listov o inozemcih, ki so jih aretirali v bližini Berlina, ko so se kopali, doznavamo, da gre za komuniste. Štirje so Angleži, 2 Francoza, 3 Španci. Pri njih so našli prevratne spise in letake iste vrste, kakor so letaki, ki so bili te dni pritrjeni na več dreves v Grünewaldskem gozdu v bližini Berlina, kjer so številna kopališča.

Hitlerizem na Baltiku

Kako sodi francoski „Temps"

Pariz, 29. avg. AA. Nocojšnji »Temps« priobčuje svojo prvo dnevno vest pod naslovom: »Nemčija in baltske države.« List pravi, da je nacionalno socialistično akcijo v baltskih državah čutiti na način, ki samo vznemirja. Na prvem mestu omenja list spor z Nemčijo in Litvo zaradi Kleipeda. Ta pokrajina pa je brez dvoma docela Litavska. Nemški pritisk pa gre še dalje. Čutiti ga je tudi na Letonskem in celo na Estonskem. Tudi tod je pangermanska propaganda prav aktivna. Nemška politika obsega celotni Baltik. Hotela bi se polastiti vseh ozemelj ob Baltskem primorju. Da prepreči to nevarnost, je Sovjetska Rusija pred meseci predlagala, da bi jamčila za neodvisnost baltskih držav. Ta predlog je Nemčija tedaj odbila. List nato opozarja na konferenco v Talinu, kjer so te tri baltske države skušale skleniti medsebojno zvezo. Nemško voljo do miru bo mogoče oceniti predvsem z dejanji nemške vlade napram baltskim državam.

Hitlerjevski puč v Litvi?

Pariz, 29. avg. AA. Havas poroča: »Petit Parisien« posveča daljši članek položaju v Kleipedi in priporoča skrajno pozornost, češ, da po mnogih informacijah pripravljajo Nemci tamkaj državni udar neregularnih čet, da se spet polaste Kleipede. Tudi »Matin« računa z možnostjo premišljenega napada na Memel, kjer je hitlerjevska agitacija dobila že podoben značaj kakor tragični dogodki na Dunaju. »Journal« pa misli, da bo več sto milijonov trgovinskih dolgov, ki si jih je Nemčija prihranila, ko ni plačala v zadnjih mesecih uvoženega blaga, igralo pomembno vlogo v mednarodni politiki bodočih dni.

Nova vojna v južni Ameriki

Paragvaj proti Čile

Rio de Janeiro, 29. avg. b. Napetost med republiko Čile in Paragvajem postaja vse hujša. Obe državi sta že odpoklicali svoje diplomatske zastopnike. Z naglim posredovanjem južnoameriških držav se je doslej posrečilo, da ni prišlo do oboroženega spopada. Paragvajci so zelo borbeni zaradi svojih zadnjih uspehov proti Boliviji in kažejo veliko navdušenje za novo vojno proti republiki Čile. To pa bi bila za njih zelo težka naloga, kajti malo verjetno je, da bi lahko vzdržali pritisk na dveh bojiščih. Kakor znano, je Paragvaj obtožil republiko Čile, da je dobavljala Boliviji vojni materijal.

BOXBERGER
KISSINGEN

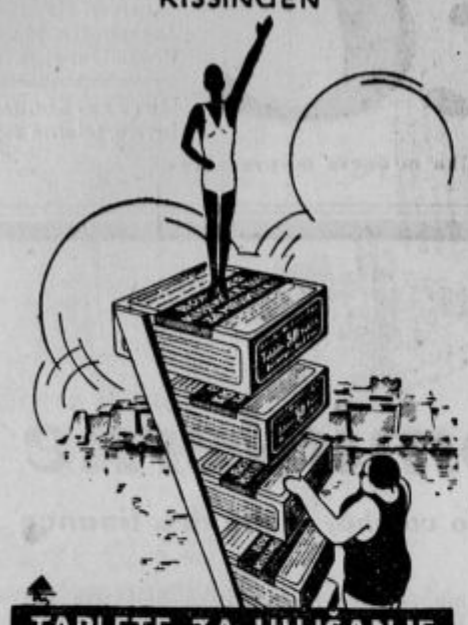

TABLETE ZA HUJŠANJE

so že več kot pol stoletja po vsem svetu znane kot neškodljivo in zanesljivo sredstvo zoper debelost. Delujejo brez bolečin in se jih lahko zavživa.

Ogl. reg. pri M. S. P. in N. Z. pod S. Br. 623 od 29. III. 1932.

Zaroka angleškega princa Jurija z grško princezo Marino

Pariz, 29. avg. AA. Iz Londona poročajo: Kakor se doznava, se je princ Jurij, četrti sin angleškega kralja, zaročil z grško princeso Marino, hčerko grškega princa Nikolaja. (Kakor znano, se zdravi grški princ Nikolaj v ljubljanskem Leoniišču. Princ Jurij pa je gost Slovenije in stanuje v Bohinju, kamor se je vrnil danes iz Salzburga. — Opomba uredništva.)

Princesa Marina, najmlajša hčerka grškega princa Nikole, je bila dozdaj že često gost na našem dvoru. S svojo sestro, ženo princa Pavla, in z našo princeso Olgo je večkrat obiskovala belgrajske humane ustanove. Pa tudi drugače princesa Marina ni neznana v naši državi. Saj je bila Jugoslavija princesi Marini tako rekoč druga domovina. Našo državo je vzljubila predvsem zaradi tega, ker so jo nanjo vezale rodbinske vezi in ker je spoznala naš narod in prirodne lepote naših krajev. Čeprav je živela stalno v Parizu, je princesa Marina zelo vzljubila tudi našo Bohinjsko Bistrico in Bohinjsko jezero, kjer je bila često gost svojega svaka kneza Pavla. Zadnjič je bila v Belgradu s svojo sestro princeso Elizabeto lansko zimo.

Železnica Tirana – Skoplje?

Tirana, 29. avg. m. Odnošaji med Albanijo in Jugoslavijo se stalno zboljšujejo. Nedavno je bila sklenjena trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Albanijo. Kmalu po sprejetju te pogodbe je albanska vlada predložila jugoslovanski, da bi se zgradila železnica iz Tirane v Skoplje. To bo prva železnica v Albaniji in polaga albanska vlada veliko nado na to, da bo prišlo do sporazuma in do sporazumne graditve ene najpomembnejših balkanskih železnic. Albanija bo gradila to železnico s francoskim posojilom, železnico samo pa bo gradila neka francoska družba.

Stalin pride v Turčijo

Carigrad, 29. avg. b. Več turških časopisov poroča, da je ruski diktator sprejel poziv turške vlade, da obišče Ankaro 29. septembra ter se udeleži proslave obletnice ustanovitve turške republike. Če se ta vest potrdi, bo to prvič, odkar je nastala sovjetska Rusija, da obišče diktator Stalin tujo državo.

Avtonomizem v Španiji

Barcelona, 29. avg. AA. Izvršni odbor republikanske levice na Katalonskem se bo solidarizíral z zahtevami Baskov. Sklenil je tudi, da se udeleži tamošnjega avtonomističnega shoda. V zvezi s temi dogodki je predsednik katalonske vlade Companys izjavil listom, da je katalonska vlada na oblasti iz lastnega nagiba in na podlagi lastnega prava, ne pa zaradi imenovanja s strani kakršnekoli druge vlade. Predsednik katalonske vlade je hierarhični šef in vrhovni nadzornik vsega upravnega dela na Katalonskem. Kaže, da avtonomna Katalonska na področju španske republike še ni našla pravega razumevanja, čeprav gre za dejstvo, s katerim morajo računati vsi Španci. — Ta izjava je napravila na madridske vladne kroge globok vtis.

Zbor agronomov

Belgrad, 29. avgusta. AA. Za letošnji kongres in skupščino društva jugoslov. agronomov, ki se bosta vršila v Ljubljani 3. in 4. septembra, je prometni minister dovolil četrtinsko voznino na drž. železnicah in ladjah za tiste agronome, ki so drž. uradniki, polovično voznino pa za vse druge člane društva, ki niso državni uradniki. Državni uradniki agronomi si bodo kupili na odhodni železniški ali parniški postaji polovične vozne listke na podlagi uradniške legitimacije ter legitimacijo št. 14, privatni udeleženci si bodo pa kupili cel listek in legitimacijo št. 13. Vozni listki bodo udeležencem skupščine in kongresa veljali za povratek domov, imeti bodo pa morali potrdilo predsedstva kongresa na kupljeni legitimaciji, da so se kongresa udeležili.

Odgovor na obtožbe „Reichsposte“

Belgrad, 29. avgusta. AA. Dunajska »Reichspost« je 29. t. m. priobčila članek pod naslovom »Temne mahinacije v Jugoslaviji«. V tem članku prinaša fantastične vesti o dozdevnem favoriziranju nacionalno socialističnih emigrantov, interniranih v Jugoslaviji s strani jugoslov. oblasti. Poluradni avstrijski organ nadaljuje prejšnjo kampanjo fašističnega tiska in ponavlja njegove neutemeljene in že zavrnjene klevete ter skuša tudi s svoje strani obdolžiti Jugoslavijo, da podpira nacionalno socialistične elemente in njihovo prevratniško akcijo v Avstriji.

Glede na to tendenčno in zlobno pisanje smo pooblaščeni od pristojne strani, da te vesti kot popolnoma izmišljene in brez sleherne podlage demantiramo.

Po dveh revolucijah

„Slovenčev“ poročevalec v Avstriji

Salzburg, 24. avgusta.

Tudi povprečen opazovalec, ki se ne zanima za življenje ljudstva, mora že na zunaj opaziti ogromno razliko v oblikah in metodah javnega življenja v Avstriji in Nemčiji. Burna robatost rjavih srajc, mrka ošabnost črnih SS, neokusnost avtomotiziranja človeka, ki se vsiljuje tujcu zlasti pri dviganju rok. Temu nasproti stoji gostoljubna prijaznost obmejnih avstrijskih oblasti, prijetna domačnost sicer izrednoštevilnih stražnikov in zdravi kmetski obrazi mladih vojakov, ki so kljub dvem revolucijam, ki jih imajo za seboj, še vedno nerodno okorni, podobni bolj vojakom, ki nastopajo v igri na vaškem odru, kakor krotilcem rjavih navdušencev. Zaradi neštetih atentatov, ki so se izvršili v komaj pretekli dobi in ki bi se nadaljevali, če bi vsakemu zapeljivcu pustili proste roke, so predvsem tujsko-prometni kraji še sedaj nenavadno močno zastraženi, čeprav se že ves čas po ponesrečenem puču ni dogodil še noben atentat. Mimo tega pa niti številnih tujcev niti domačinov prav nič ne moti pri njihovih dnevnih poslih.

Rodoljubnost Avstrijcev

Če ljudje v Avstriji pred 25. julijem niso verjeli, da je država sposobna samostojnega življenja, je danes o nujni potrebi tega že večina trdno prepričana. Cesar pokojni kancler ni mogel doseči v življenju, to je dosegel po smrti. Maloštevilnost in nejunaško zajčevsko obnašanje upornikov ter ostudni umor kanclerja je odbil od narodnih socialistov veliko onih precej številnih pristašev, ki so gledali že s 100% gotovostjo bodoči avstrijski režim. Kljub temu pa bi bilo napačno misliti, da je narodni socializem v Avstriji dokončno likvidiran. Danes sicer sedijo ljudje, ki so se v zadnjih borbah izpostavili, v zaporih ali koncentracijskih taboriščih, nekateri pa so tudi že obsojeni. Vendar se nevarnost lahko znova ponovi, ker ima avstrijski narodni socializem vso oporo onkraj meja. Poleg tega moramo računati še vedno z velikim delom liberalne inteligence in meščanstva, ki je že popolnoma izgubilo stik z ostalim narodom, kakor povsod drugod. Nadalje moramo k pripadnikom narodnega socializma v Avstriji prišteti še najekstremnejše elemente delavstva, ki je kakor v Nemčiji tako tudi v Avstriji morda na povelje kominterne prešlo v vrste narodnega socializma. Vsega tega se sedanja vlada in avstrijsko misleča večina zaveda, kakor je to izjavila zelo merodajna osebnost.

Odvrat od narodnega socializma

Da je odvrat od narodnega socializma v Avstriji tem težji, je vzrok v tem, ker so tu že 10 let v njem gledali vez, ki veže oba dela nemškega naroda. Ta vez bi se brez dvoma še danes lahko vedno bolj utrjevala, če ne bi brezglavi oblastniki onkraj meje v svoji lastni državi ne uničevali krščanske kulture. Dokler se narodni socializem ni pokazal v svoji pravi luči, tudi ni imel odpora v nobenem taboru. Po tem spoznanju njegove prave protikrščanske vsebine pa je začela rasti iz naroda nova ideja avstrijske domovinske skupnosti, ki je dobila svoj najpopolnejši izraz v zahtevi po krščanstovski državi. Globok pomen avstrijske domovinske ideje izvira danes predvsem iz vere v ozdravljenje gospodarskega kulturnega in političnega življenja po veliki ideji prave krščanske stanovske države. Uresničitev te ideje pa predpostavlja nujen predpogoj, da postane Avstrija mednarodno upoštevana, utrjena in samostojna država. Ravno radi tega, ker ta ideja ni izraz imperializma kot n. pr. nemški narodni socializem, vidimo, da se v Avstriji razvoj ne vrši po receptu brutalne nemške »gleichšaltunge«, ampak da gre za tem, **da vse ljudske plasti postopoma in razvojno pridobe prepričanje, da ni in ne more biti za Avstrijo druge rešitve kot prerod vsega življenja v organično, od spodaj navzgor zgrajenem krščanskem stanovskem redu.** Zato tudi v Avstriji ni nobene organizacije, v kateri bi bilo obvezno članstvo za vse ali za del prebivalstva, kakor je to v Nemčiji in drugod običajno.

Borba za katoliško Avstrijo

Ta po svojem izvoru in bistvu po vsem krščanska ideja ima pa tudi v notranjosti še mnogo ovir. Avstrija, ki jo danes svetovno časopisje slika kot črno strašilo iz srednjega veka, je po svojem vernem prebivalstvu res katoliška država. Toda motil bi se, kdor bi verjel, da je danes vsa oblast v tej državi v katoliških rokah. Pravilno gledanje je tisto, ki vidi v današnjem stanju šele začetek borbe za ustanovitev resnične katoliške Avstrije. To borbo bojuje danes katoliško prebivalstvo na čelu s štirimi katoliškimi ministri in državnim predsednikom hkrati na treh različnih bojiščih. Slika tega nemirnega bojišča je tudi prehodna avstrijska ustava od 1. maja. Čeprav tisti, ki so ustanovo zamislili, niso imeli namena izločiti od sodelovanja v javnem življenju širokih ljudskih plasti, je vendar zaradi nemirnega časa vplivalo nanjo toliko faktorjev, da v svojem začasnem tekstu ne izraža popolnoma tega, kar je hotela. Da se tega zavedajo tudi najmerodajnejši krogi, sledi iz njihovih ponovnih izjav. Da bi zdravi razvoj ustavi v njeni končni obliki doprinesel po izkušnjah, ki jih bodo s časom pridobili, še to, česar doslej velike ovire (Heimwehr, ki je fašizem!) niso dopustile, zato je danes ves poudarek prešel na pravilno vzgojo katoliškega naroda v katoliškem duhu.

V vzgojnih mladinskih in stanovskih organizacijah se bo odločila končna bitka med novim in starim časom, med oživljenim duhom krščanstva ter v fašistično obleko zavito reakcijo propadajočega liberalizma. Da je to gledanje pravilno, vam bo potrdila tudi javna izjava voditelja take katoliške organizacije, iz katere je razvidno, kako malo se zanašajo avstrijski katoličani na vzgojni vpliv potom aparata državnih oblasti in kako resno pojmujejo svojo nalogo v novem času.

Izjava katoliškega voditelja: „Mi odklanjamo vsak fašizem“

Vaš dopisnik je omenjeni osebnosti stavil več vprašanj, ki se nanašajo predvsem na bodoči razvoj. Izjava se glasi: **»Mi vemo, da so v naši državi poleg rjavih boljševiških elementov tudi v okvirju trenutne vladne koalicije na delu še precej številni liberalni elementi, ki so sicer v vprašanju avstrijske samostojnosti enakih misli z nami, ki pa si zamišljajo reformo državnega in družabnega reda v obliki nekega avstrofašizma. Toda mi se dobro zavedamo, da bi bilo to za novo državo ravno tako usodno ko zmaga rjavega boljševizma. Mi nikoli ne bomo dopustili, da bi se v naši državi uveljavila oblika psevdostanovskega fašizma, ker smo globoko prepričani, da ne more biti ljudsko-stanovske države razen krščanske. Ideja krčanske ljudske države pa se ne da uveljaviti s silo ali z vladnimi dekreti, ampak mora rasti organično od spodaj navzgor v postopnem razvoju iz ljudskega prepričenja. Zato gre za naše prizadevanje in delo za tem, da postane vse avstrijsko ljudstvo v edini rešitvi iz poloma liberalistične dobe v izgradnji krščanskega stanovskega reda prepričano. Saj to je bistvo krščanske stanovske ideje, da raste organično, da daje svobodo in avtonomijo osebnosti in vsem posameznim udom družabnega organizma; le to pomeni uresničenje prave, krščanske demokracije in le na ta način bo v bistvu premagano usodno načelo totalitetne države, ki ga enako zastopata rjavi in rdeči boljševizem, ki popolnoma podrejata omnipotentni državi posameznika in vse ostale družabne organe.«**

Na naslov Heimwehra

Te besede veljajo avstrijskemu Heimwehru. Ta je prvotno imel čisto splošen domovinsko obramben program. Radi tega so se po prevratu gibanju Heimwehra priključile tudi številne katoliške organizacije in to sodelovanje je takrat zagovarjal tudi pokojni prelat Seipel. Toda polagoma se je ozračje pričelo čistiti in ko je Heimwehr pod imenom Heimatblock nastopil kot politična stranka s fašističnim državnim programom, je prišlo do ločitve. Katoličani so izstopili iz Heimwehra in osnovali leta 1930 svojo organizacijo »Sturmscharen«. Idejo te organizacijej so prevzeli od porenjskih katoličanov. To je predvsem mladinska organizacija, ki hoče v borbenem zagonu zavzeti duhovno vso deželo. Članstvo je razdeljeno v 5 skupin in gre že preko 190.000, torej le še nekaj tisoč manj kot Heimwehr. Važnejše pa je to, da zajema organizacija predvsem mladino (ogromna večina članstva je v starosti od 17—30 let), dočim je v Heimwehru zbrana predvsem vojna generacija in nima skoraj nobenega dotoka iz mladine. Poleg te organizacije obstojeta še dve organizaciji s približno istim ciljem: Vzorna organizacija »Turnerschaft« in od Kunscheka ustanovljeni delavski »Freiheitsbund«, brambna organizacija krščanskih strokovničarjev, ki posebno v zadnji dobi dobiva velik dotok iz vrst bivših socialistov in ima trenutno 120.000 članov.

Avstrijsko delavstvo

Sploh se avstrijsko delavstvo ki je nekaj časa stalo ob strani, vedno bolj približuje krščanskemu delu vladne koalicije. Že za vlade pokojnega kanclerja se je pričel ta preobrat, ker dr. Dollfuss ni hotel dovoliti, da bi kdo kratih delavske pravice. Zaupanje, ki ga je velik del delavstva dobil že do rajnega Dollfussa, prehaja po njegovi smrti na izvrševalce njegove oporoke. Kakor je beg rjavih voditeljev porazno vplival na pripadnike narodnega socializma, tako je tudi beg rdečih generalov razočaral socialistično organizirano delavstvo, to danes nikakor ne stoji tako daleč od krščanske stanovske zamisli, kakor to mislijo rdeči sodrugi pri vas. V kratkem bo to delavstvo, v kolikor ni v svojem malem ekstremnem delu prešlo v narodni socializem in v kolikor se že ni priključilo krščanskemu strokovnemu gibanju, dobilo možnost, da se kompaktno organizira v novi stanovski organizaciji. Jasno je, da se tudi ta prehod ne more izvršiti čez noč in zlasti, da ga nihče ne misli nasilno pospeševati. Gotovo tudi ni na delavstvo najslabše vplivalo dejstvo, da je dobilo pred kratkim v vladi zastopnika iz lastnih vrst.

Kmetje

Kmetsko prebivalstvo je brez dvoma tisti del, ki že dolgo stoji najbolj strnjeno v katoliških vrstah. Neznatni ostanki (6—10%) liberalnih landbundovskih kmetov veihajo z vsakim dnem. In kot v vseh protiljudskih taborih, je tudi njihov voditelj Winkler pobegnil na Češko. Pač pa bodo vkljub dobri krščanski tradiciji in izborni stanovski organizaciji tudi tu nastopile težave, ko bo treba prevzgojiti večkrat preveč individualistično usmerjenega kmeta v takega, ki bo znal uvideti tudi na pr. potrebo, da se v novem redu pravično uredi tudi vprašanje kmetskega delavstva.

Avstrijsko ljudstvo samo le težko prenaša italijanski jarem

Posebno poglavje tvori zunanjepolitično vprašanje. V tem oziru nam padejo v oči zlasti pretesne zveze z Italijo. Vaš dopisnik se je tudi o tem vprašanju informiral na več mestih in je ugotovil, **da tudi vse avstrijsko prebivalstvo z izjemo fašističnega Heimwehra težko prenaša to stanje. Preboleče se rane na južnem Tirolskem, da bi mogli ljudje to zvezo pozdraviti. Tem večkrat se zato slišijo pritožbe, zakaj je Francija prepustila Avstrijo Italiji in zakaj ni preprečila tega nujnega zla — tako namreč pojmuje te odnošaje avstrijsko prebivalstvo — s svojo pomočjo. Tudi to je zanesljivo, da se bo avstrijsko ljudstvo preje odločilo za nemški fašizem kot za italijanskega, če ne bi imelo trdne volje do konca izvesti zamisel svoje krščanske avstrijske države. Želja po ureditvi odnošajev z Nemčijo je splošna, toda predpogoj so zanesljiva jamstva, da bo nemški sosed spoštoval avstrijsko samostojnost in nemško krščansko kulturo.**

Koroški Slovenci

Kar nas najbolj zanima, je rešitev položaja slovenske manjšine na Koroškem. Vkljub temu, da večina držav tega vprašanja še do danes ni rešila pravično, moremo vendar od nove Avstrije in njenega krščanskega kanclerja Schuschniga, ki koroški problem dobro pozna ,zahtevati, da tudi v tem oziru izpolni voljo rajnega kanclerja s shoda v Beljaku in tako pokaže vsemu svetu, kako nastajajoča krščanska država vkljub vsem razvojnim težavam rešuje manjšinski problem. Posebno sedaj, ko se je na južnem Koroškem samo slovenski del prebivalstva izkazal državi popolnoma zvestega, lahko tembolj zahtevamo zaupanje v to ljudstvo.

V koncentracijskem taboru

Vaš dopisnik se je hotel osebno prepričati, kako se godi rjavim puntarjem, ki se nahajajo v koncentracijskih taboriščih. Brez vsake težkoče ali ovire je bil Vašemu dopisniku dovoljen ogled življenja v dveh takih taborih v okolici Salzburga. V enem teh taborov se nahajajo oni, ki so pri puču aktivno sodelovali, a v drugem taki, ki so pučistom na kak način pomagali. Prvi so nekoliko močneje zastraženi kot drugi, poleg tega jim tudi ni dovoljeno v prostorih taborišča prosto gibanje, kakor je to dovoljeno drugim (pomočnikom). Govoril sem z ujetniki čisto prosto brez prisotnosti straže. Začudil sem se, ko mi je »Führer« ujetnikov izjavil, da se ne morejo pritožiti niti radi postopanja z njimi niti radi hrane. Izjavil je še posebej, da so z vojaki pravi prijatelji. Vsak dan dvakrat gredo na sprehod okoli taborišča, obleke pa lahko dobivajo vsak dan, seveda le od sorodnikov, ki pa lahko prinašajo v taborišče tudi hrano. Bil je ravno čas po večerji in iz taborišča so zadoneli glasovi citer in združeni glasovi vojakov in ujetnikov...

Zadruge in trgovina z luksuznim blagom

Belgrad, 29. avgusta. AA. S pravilnikom, ki je izšel obenem z izpremembami zakona o neposrednih davkih, se odreja, da se sme pri zadrugah in njihovih zvezah vršiti trgovina z luksuznim blagom, ki ga imajo na skladišču, do konca t. l. Po tem roku bodo zadruge, ki bodo trgovale z luksuznim blagom obdavčene naknadno tudi za leto 1934.

V zvezi s temi zakonskimi določbami je davčni oddelek finančnega ministrstva na željo kmetijskega ministrstva izdal obvestilo, da smejo zveze, ki so imele na dan uveljavljenja izprememb zakona o neposrednih davkih od 18. febr. t. l. to blago, prodajati ga še nadalje svojim zadrugam, zadruge pa kupovati od svoje zveze do konca leta 1934. Na podlagi tega imajo zadruge dovoljenje, da smejo vse do konca 1934 kupovati luksuzno blago od svoje zveze, ne pa tudi od drugih oseb, ker bi se s tem pregrešile zoper določbe pravilnika in s tem postale podvržene družbenemu davku za l. 1934-35.

Isto velja tudi za zveze, ki ne bodo mogle kupovati luksuznega blaga, temveč bodo razprodajale takšno blago, ki so ga imele na skladiščih 18. februarja 1934, ko je stopil davčni zakon v veljavo. Zveze, ki so tako blago kupovale tudi po uveljavitvi zakona ali bi ga prodajale tudi po koncu leta 1934, in zadruge, ki bi kupovale luksuzno blago leta 1934 od drugih oseb, ne pa od zveze, bodo plačale družbeni davek tako za leto 1934 kakor tudi za leto 1935.

Vseslovanske dirke na motociklih v Zagrebu

Zagreb, 29. avg. AA. 8. in 9. sept. t. l. se bodo vršile v Zagrebu prvič mednarodne motoklistične dirke slovanskih narodov. Pobudo za te dirke je dal naš najmočnejši klub »Prvi hrvatski moto-klub«, izvedla jih pa bo Zveza moto-klubov kraljevine Jugoslavije. Svoje sodelovanje so že prijavili pristojni forumi motociklistov Bolgarije, Češkoslovaške, Poljske in Jugoslavije. Zveza motoklubov kraljevine Jugoslavije je določila tele naše reprezentante, da se udeleže dirk: v kategoriji moterjev do 500 kub. cm: Ant. Štrbana, Antona Uroiča, Ludvika Stariča in Karla Milerja. V kategoriji motorjev do 350 kub. cm: Stepana Čisana in Gavra Kopača.

Nj. Vel. kraj je podaril za zmagovalca slovanskih dirk dragocen kip motociklista. Nad prireditvijo je prevzel pokroviteljstvo minister za telesno vzgojo g. Andjelinović. Zveza moto-kluba kraljevine Jugoslavije in »Prvi hrvatski moto-klub« delata za te dirke že velike priprave, da bodo na evropski višini. Ker se bodo dirke vršile v dobi zagrebškega Zbora, je obiskovalcem zagotovljena brezplačna vrnitev.

Balkanske igre

Zagreb, 29. avg. AA. Na današnji ponovni štafeti štirikrat 400 m je bilo grško moštvo diskvalificirano in je Jugoslavija kot prva dobila vseh 6 točk. Grški tekač Kastelariju je namreč med tekom hudo kršil pravila, ko je pri pasiranju skočil pred našega tekača in ga pri tem še sunil v stran.

Petrolejski požar

Buenos Aires, 29. avg. p. Požara v središču argentinske petrolejske industrije, v mestu Campani, še niso mogli zadušiti. Mesto še vedno gori in vse reševalne akcije so zaman. Skupno je eksplodiralo doslej 14 ogromnih petrolejskih tankov. Vse prebivalstvo mesta je zbežalo ter tabori na prostem. Okoli 15.000 ljudi je popolnoma brez vsega, ker so mogli v najhitrejšem begu rešiti samo golo življenje ter so morali še na begu oni, ki so vzeli kaj s seboj, pometati proč, ker se je ogenj širil z neverjetno naglico.

★

Ženeva, 29. avg. TG. Predsednik Sveta Zveze narodov je danes imenoval vrhovno razsodišče za plebiscit v Posaarju. Za predsednika je bil imenovan Bistop (Kanada). Med sodniki se nahaja tudi dr. Milorad Stražnicki iz Jugoslavije.

Dunajska vremenska napoved: Vdor zapadnega zraka s padcem temperature in dežjem.

+

V Gospodu je zaspal v 81. letu starosti po mukapolnem trpljenju gospod

Ivan Pavlič

upokojeni vozovni preglednik v Zidanem mostu

Pogreb bo v petek 31. avgusta ob pol 10 dopoldne v Loki pri Zidanem mostu.
Vsi, ki ste ga poznali in ljubili, molite zanj!

Lojze Pavlič, narodni poslanec, Andrej Pavlič, železničar — sinova.

Slovenska šola v Buenos Airesu

Slovenski internat šolskih sester

Argentina, julija 1934.

Slovenski izseljenec pride v Južno Ameriko navadno le s tem, kar ima tako rekoč na sebi, skoraj brez vinarja v žepu, ne da bi poznal tukajšnje navade, še manj pa jezik. Ne najde organizacije, ki bi ga na katerikoli način podprla in je bil zaradi tega vedno popolnoma prepuščen samemu sebi. Toda vse te težkoče so se dale na en ali drug način popraviti. Argentina je zgradila v pristanišču velikansko moderno zgradbo, »Hotel de los Inmigrantes«, v katerem so priseljenci našli za nekaj časa brezplačno zavetišče. Tamkaj nastanjena državna posredovalnica za delo jih je v boljših časih naravnost nastavljala. Dajala je novodošlim izseljencem, ki so se hoteli odpraviti v notranjost, brezplačno vožnjo po železnici do kateregakoli kraja v republiki. Vse drugo pa je bilo v jezikovnem oziru. Tu vlada ni mogla napraviti ničesar in vsak si je moral pomagati, kakor si je pač vedel in znal.

To smo slovenski izseljenci zelo občutili na lastnih hrbtih. Slovenski šolani ljudje so bili v tem oziru posebno na slabem, kajti človek, ki ne pozna jezika, ne more reflektirati na nobeno pisarniško službo, ker je znanje španskega jezika neobhodno potrebno. Zaradi tega je zelo težko popisati neprijetnosti, katere so morali naši ljudje prestati, preden so se jezika toliko naučili, da so lahko tekmovali s tistimi, ki so jezik že znali.

Slovenski tednik, odnosno njegovi voditelji so takoj po ustanovitvi lista začeli razmišljati, kako odpomoči temu žalostnemu položaju in razrešiti pereče vprašanje učenja španskega jezika. V tej sili je priskočil na pomoč bivši slovenski učitelj, že dalje časa naseljen v Južni Ameriki, g. Rudolf Leban, ki se je ponudil voditi večerne tečaje španskega jezika popolnoma brezplačno. Slovenski tednik je požrtvovalno ponudbo g. R. Lebana sprejel in naučno ministrstvo nam je blagohotno dalo na razpolago prostore šole na Paternalu. Dvakrat tedensko se je vršil pouk v tem večernem tečaju, in udeleževalo se ga je nad 50 rednih učencev. Vse to je bilo že v letu 1929.

Nadaljevalo se je naslednje leto že v dveh kurzih. Prvi kurz je vodil novodošli naš goriški rojak g. Josip Novinc, z drugim tečajem pa je nadaljeval g. R. Leban, ki je leta 1927 izdal prvo Slovensko-špansko slovnico in slovar.

Dosežen uspeh je vplival, da se je skupina rojakov v Buenos Airesu začela resno zanimati za to vprašanje in razmišljala o slovenski večerni šoli.

Na domu g. arhitekta Viktorja Sulčiča smo se začetkom septembra 1931 zbrali sledeči slovenski in srbohrvatski izseljenci, ki smo sklenili začeti z večernimi tečaji: arhitekt Viktor Sulčič, dr. Kosta Veljanovič, dr. Viktor Kjuder, inž. F. Terčič, danes v Jugoslaviji, dr. Josip Novinc, arh. Franjo Bosnič, Albert Viler, Martin Košuta, Peter Čebokli in jaz. Sklenjeno je bilo na prvem sestanku zbuditi za to šolo zanimanje pri našem tedaj novodošlem ministru g. dr. Ivanu Švegelju, ki se je za stvar pričel v resnici nadvse interesirati ter je celo osebno prisostvoval našim sestankom, h katerim je privabil tudi gospoda Ivana F. Lupis-Vukiča, katerega je bila v Buenos Aires poslala menda Jugoslovanska izseljenska organizacija. Začeli smo nabiralno akcijo, katere uspeh je bil zelo zadovoljiv, in z izkupičkom smo pripravili vse potrebne mize in stole, kajti sklenjeno je bilo, začeti tudi z risarskimi tečaji, posebno važnimi za naše zidarje, katerih možnosti za »capataz«-delovodje so se tem zelo povečale.

Več mesecev so tečaji na Paternalu lepo napredovali. Ni pa bilo mogoče organizirati teh tečajev med srbohrv[illegible] izseljenci, to pa zaradi tega, ker Srbohrva[illegible], z izjemo Hrvatskega Domobrana, niso imeli niti ene organizacije, ki bi bila zmožna zbrati na en sestanek 15 članov, kljub temu, da jih je v Argentini nad 80.000.

Težko je določiti, kdo je kriv, da so ti tečaji, v sredi najbujnejšega napredka popolnoma zaspali. Upati je pa, da se bo položaj polagoma popravil.

Skoraj bi rekel, da še važnejše je za nas v Argentini vprašanje poučevanja slovenskega jezika za naše otroke. Otroci hodijo v špansko šolo. So prisiljeni, ker je v Argentini pouk za otroke po zakonu 1420 obvezen. Na cesti so v neprestanih stikih z argentinsko mladino, zaradi česar so v resni nevarnosti, da ne bodo znali materinskega jezika, kajti starši, oče in mati, so v veliki večini slučajev od jutra do večera na delu in je otrok prepuščen skoraj popolnoma samemu sebi.

Sokolsko društvo »La Paternal« je ustanovilo skromno slovensko šolo. Malo je bilo učencev in le enkrat tedensko se je vršil pouk.

Treba je pa bilo misliti na večjo šolo, ki bi je bili deležni vsi, ki bi zaradi Sokola morda ne hoteli pošiljati svojih otrok v to šolo. Sokol se je odtegnil in izvolil se je šolski odbor iz članov skoraj vseh slovenskih društev v Buenos Airesu. Učitelj Krmec se je požrtvovalno dal na razpolago in šolo pridno in vestno vodi. Vsekakor bi ta šola zaslužila malo več paznosti in pozornosti, kot jo do sedaj uživa s strani jugoslovanskih oblasti.

Pred časom so začele s slovensko šolo tudi Slovenske šolske sestre v San Lorenzu pri Rosarju in v Rosarju samem. Po skromnih cenah sprejemajo notranje in zadnji čas tudi zunanje gojence. Toda malo je družin, ki bi si mogle privoščiti plačevati po 25—30 dolarjev mesečno za svoje otroke, zaradi česar te šole v sedanjih težkih časih nimajo takega uspeha, kakor bi ga imele, če bi se položaj morda izpremenil. Na vsak način so pa tudi one za nas neprecenljive vrednosti, kajti pomenijo nam stopnjo do popolnega uspeha, katerega upam, da bomo sčasoma dosegli.

S. F.

Silno opustošenje okrog Nov. mesta

Novo mesto, 28. avg.

Strahovite posledice, ki jih je napravil vihar v noči od nedelje na ponedeljek nad Novim mestom in okolico, so se šele sedaj pokazale. Novo mesto samo ni bilo posebno prizadeto. Nekatere ulice so pa razrvane in je voda udrla v nekatere kleti in veže. Zato pa je tem hujše prizadeta vsa okolica. Najhujše je bilo vsekakor pod Gorjanci.

Nad Gorjanci se je utrgal oblak in voda je v kratkem času pridrla v dolino, kjer je zagospodarila z največjo silo. Po mnogih krajih ljudje niso imeli niti časa zbežati iz ogroženih hiš in jih je voda zalotila v stanovanjih, iz katerih so se mogli rešiti le še skozi okna. Vaš poročevalec si je ogledal strahovito razdejanje v Hrušici in vasi Hrib pod Gorjanci. Razdejanje je tu strašno. Okrog 1 zjutraj je naenkrat udrlo besneče valovje sicer kaj skromnega potočiča v mlin mlinarja Šafarja ter ga preplavilo do 1.20 m visoko. Voda je podrla zadnja hišna vrata in naravnost izruvala podboje iz zidu ter podrla velik kos stene ob vratih, udrla v notranjost in vrgla kolesa s tečajev. Iz mlina je udrla v skoro pol metra višje ležečo stanovanjsko sobo ter jo preplavila do pol metra na visoko. Pohištvo je zaplavalo po sobi in ljudje so prestrašeni planili skozi okna v črno noč v besneči vihar in dež. Na poplavljenem žitu in moki, kakor tudi na hiši, je voda napravila veliko škodo.

Istotako je gospodarila voda tudi v mlinu g. Kovačiča Alojzija pod vasjo Hrib. Voda je tu pridrla tako nenadoma, da ni bilo mogoče več rešiti prašičev iz svinjakov in jih je zato 5 utonilo. Komaj so še rešili živino iz hleva, ki stoji kakih 20 korakov od struge, že ga je voda preplavila do 1 m na visoko. V hipu je voda podrla tudi novi, leseni, močni most in ga odplavila, nato pa udrla v mlin in stanovanjske prostore, iz katerih se je morala družina rešiti zopet le skozi okno. Žalosten je pogled po sadovnjaku poleg hiše, kjer leži lepo mlado drevje, debelo v premeru 8—10 cm, kot odžagano. Lubje je popolnoma olupljeno. V sredino sadovnjaka 100 metrov daleč je voda zanesla velik težak voz za prevažanje hlodov ter ga vsega zvitega pustila tam. Močna kamenita škarpa ob potoku je popolnoma porušena. Vse kamenje pa je nanešeno pred mlin v velik kup. Debele vrbe leže s koreninami izruvane po tleh, po travnikih in njivah ob vodi pa leže velike skale, kamenje, drevje, grušč in druga navlaka. Voda, ki je tako iznenada pridrla iz Gorjancev, se je v dobri pol uri razlila po dolini po nekod do 200 m na široko. Pod Malim Orehkom se je pa utrgal ca 40 m širok plaz zemlje in se vsul v dolino.

Po vsej dolini od Hrušice do Št. Jošta in Črmošnjic je voda napravila strahovito razdejanje. Udirala je v mline in hiše ter ogrožala človeška življenja in zasipala travnike, njive z velikimi množinami kamenja in grušča, preplavila in pokvarila ceste ter pota. Tudi v mlinu Janeza Udoviča iz Črmošnjic je voda napravila škodo. Udrla je v mlin s tako naglico, da sta se gospodar in mlinar le s težavo rešila. Samo na moki in žitu, pripravljenem za mletje, je nad 2000 Din škode, poleg tega mu je odneslo 2 ccm desk in veliko drv. Tudi državno cesto Novo mesto—Metlika je voda v Pogancih močno izpodjedla in bo treba temeljitega popravila. Hiše je voda poplavila nad 1 m visoko. Ljudje ne pomnijo še tako nagle in hude povodnji.

Da je bila mera divjanja viharja polna, je strela na več krajih tudi užgala. Tako smo iz Novega mesta videli proti Žužemberku velik sij ognja. Tudi v Dol. Mokrem polju je pri pos. in gost. Turku dvakrat udarila strela v stanovanjsko hišo in jo obakrat užgala, toda domačim in sosedom se je obakrat posrečilo ogenj pogasiti. Tudi okolico Brusnic in Rateža je voda močno poplavila in marsikateremu mlinarju in drugim ljudem napravila občutno škodo, ker ni bilo mogoče nič rešiti, kajti voda je prišla prenaglo sredi temne, le od bliskov osvetljene noči, kar je vso grozo še povečalo.

Vihar, ki je to noč tako neizprosno divjal, je uničil skoro vso ajdo in ponekod tudi koruzo, katera leži vsa od težkega dežja in toče zbita v tla in jo bo treba kar pokositi. Krompir je vsled preobine moče začel že gniti. V ponedeljek in torek je padal dež skoro zdržema in Krka grozeče narašča tako, da se upravičeno bojimo slične velike povodnji, kakršno smo doživeli lansko leto v jeseni. Danes stoji Krka 1.80 m nad normalo. Bog nas varuj hudega!

Naliv z gruščem zasul hišo pri Zagorju

Zagorje, 28. avg.

V noči od nedelje na ponedeljek smo imeli pri nas strašno nevihto s hudim deževjem. Voda je povzročila veliko škodo. Proti Trbovljam leži pod banovinsko cesto ozka dolinica, kjer ima več rudarjev lastne hišice. Močan naliv je s ceste odnesel za posipanje pripravljeno kamenje in obrnil tok v hišo rudarja A. Adlerja. Računa se, da je naplavilo okoli 300 ccm gramoza. Hiša je bila na eni strani vsa zasuta. Grušč je vdrl skozi okna tudi v hišo, kjer je povzročil veliko škodo. Stanovalci so se rešili iz hiše in vstrajali vso noč pri napornem delu rešujoč ogrožani dom. Neka ženska je vsled prestanega napora morala iskati zdravniške pomoči, zastopnik občine je pregledal in ocenil nastalo škodo.

V ponedeljek odide k zgradbi nove ceste Ljubljana—Šmartno—Radeče, 40 brezposelnih. Plača Din 2.75. To bo pri deževnem vremenu ravno za hrano. Po zimi bodo bosi in goli.

Hudi nalivi okrog Slovenjgradca

Slovenjgradec, 28. avg.

V noči od nedelje na ponedeljek okrog polnoči je tukaj nastala huda nevihta. Bliskalo, grmelo in treskalo je kakor na sodnji dan. Izpod neba se je vlila ploha, utrgal se je oblak in lilo je kakor iz škafa. In to celo noč noter do ranega jutra. Tudi v ponedeljek je ves dan močno deževalo, vso noč od ponedeljka na torek in v torek dopoldne. Le popoldne se je začelo malo jasniti in je upati, da se bo vreme izboljšalo. Bati se je bilo, da vode prestopijo svoje bregove, a na veliki čudež k sreči ni bilo hudega.

Med gromom in treskom je včeraj v ponedeljek udarila strela v komaj predlanskim zgrajeno hišo posestnika Bricmana Feliksa na Legenskem polju. Ker je bila hiša lesena, je pogorela do tal. Strela je močno oplazila tudi 22-letno hčer gospodinje. Poslopje ni bilo zavarovano, zato trpi posestnik še večjo škodo. Zgorel je med drugim tudi ves letošnji pridelek.

Radi močnih nalivov se dela na poljih velika škoda. Krompir je začel močno gniti, na travnikih pa trpi otava, ki je večji del že pokošena v kopicah, a je ne morejo posušiti.

Zakaj v tem je ves njen ponos!

Kako se sveti ognjišče, bele pečnice, obroči, držaji — skratka vsa kuhinja. Ampak — pri kuhanju se sve zamaže.

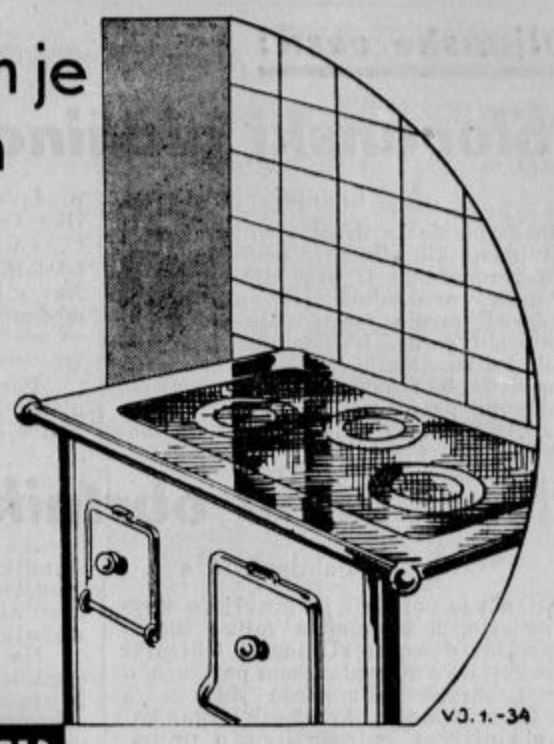

KAJ STORITI!

Malo Vima na vlažno krpo, pa malo podrgniti: in vse se zopet sveti!

VIM

ZA ČIŠČENJE BOLJŠIH IN NAVADNIH PREDMETOV

Dva velika koncerta pevcev iz Savinjske doline

Šest zborov pevskega okrožja v Braslovčah

Na praznik Marijinega Vnebovzetja so imeli v mičnih Braslovčah domače žegnanje. Ob tej priliki so priredili pevski zbori okrožja popoldne koncert na vrtu ljudske posojilnice. Sodelovalo je 6 mešanih zborov.

Prvi je nastopil s 3 pesmami meš. zbor z Gomilskega, pod vodstvom pevov. Maučeca. Zbor ima 14 glasov, ki se lepo ujemajo, a je žal, ker je bil prvi moral peti, še preden se je naval občinstva popolnoma polegel. Zato in pa, ker ga je motil nekoliko dež, ni napravil tistega utisa, kakršnega je njegovo petje zaslužilo. Pesmi so bile dobro nastudirane in zborovim močem primerne, le narodna je bila preveč monotono ritmizirana.

Drugi je bil na vrsti zbor iz Polzele, ki je pel v meš. in moš. zboru. Tudi ta zbor zveni dosti dobro, glasovi so dobro ubrani, vendar je bil moški zbor boljši od mešanega. Mavova »Tinica« in Jerebov »Črn mož« sta bila nekam premalo plastična, nekaj več diferenciranja v ritmiki in dinamiki bi bilo obe pesmi znatno povzdignilo. Mirkova »Na trgu« je bila pa kar prav dobra. Pevovodja vodi smoterno in mirno, zbor bo ob rednem sodelovanju brž napredoval. Zbor vodi organist Kač.

Za njim je pel zbor od Sv. Jurija ob Taboru pod vodstvom pevov. Ulage. Zboru in pevovodju se pozna dosti rutine, treba je le malo več miru in natančnejše intonacije. Peli so dve pesmi v meš., dve v moškem zboru. Zvenel je mešani zbor bolje, kot moški, ki je pel vobče malo prehitro. Glasovi so primerno dobro zastopani in dosti ubrani, peli so z lahkoto, dobro pripravljeni, ritmika je bila pa ponekod malo netočna. Zbor je v veščih rokah.

Z Vranskega je pripeljal pevovodja Križnik, 21 pevk in pevcev, ki so pod njegovim vodstvom prav okusno zapeli 3 pesmi v mešanem zboru. Res je bila »Milada« v koncu preveč ustrojena po začetku, a so vse pesmi zvenele prav lepo in so bile prav srečno izbrane. Zbor je ubran in dobro upet.

Najboljši je bil brez dvoma zbor iz Braslovč, ki je bil tudi najmočnejši blizu 40 glasov. Vodil ga je organist Virant. Prej so tudi tehtnejše pesmi. Vodopivčev »Knezov zet« ni glasovno težka skladba, a zahtevo plastične interpretacije in vztrajnosti, ker ima obseg balade. Odpeli so ga v prav dobri obdelavi vzorno. Dirigent vodi zelo jasno, mirno, kar je pevcem velika opora. Prav lepo se je obnesel tudi moški zbor z Jerebovo »Pelin-roža«, v kateri je zlasti lepo pel bariton svojo partijo. Prav poživila je program šaljiva ljudska po Hubadovi harmoniji in prirejena »Polka je ukazana«. Šaljive pesmi vobče premalo pojemo. Morajo pa biti dobro interpretirane, da dosežejo pravi učinek. Ta je bila vzorna, zato ni zgrešila. Zbor je prav dobro zložen. Virant je prav dober dirigent.

Krepko se je pridružil z dobro izbranimi pesmami zbor iz Šmartnega ob Paki, ki ga vodi mlajši Klančnik. Zboru se vidi na mah, da se vedno vadi. Tudi težja mesta je odpel gladko, niti za hip se ni zamajala ritmika in ni krenila s pota intonacija. Zbor je primerno močan, dobro ubran in v prav dobrih rokah.

Vsi zbori so zapeli pod vodstvom zvezinega pevovodje 4 pesmi, eno za moški, 3 za meš. zbor. Zakaj neki uče za ženski zbor, ko so pevke vendar tako pridne? Številni zbor je zvenel polno, zelo pestro in enotno. Moram ugotoviti, da so se vsi zbori tudi za skupno petje izvrstno pripravili, kar se ne zgodi vedno in povsod. Lepo je zvenela Laharnarjeva »Savinjski dol«, a najtehtnejša je bila, zlasti v plastični izdelavi Nedvedova »Nazaj v planinski raj«, ki ji ni manjkalo lepih iskrenih prošnja in ne do sile stopnjevanega, neugnanega hrepenenja po planinah. Ravno ta raznoličnost, ki je bila tako enotna, kot bi pel pesem enoten zbor, dokazuje vestnost priprav in spretnost zborov.

Poleg omenjenih vrlin pa bo treba v zbore še kaj poprav: pevci gledajo vobče še preveč »sramežljivo« v note; je to v resnici posledica zadrege, ker so po večini nastopili prvič v takih okolnostih. Izreka je še preveč »lokalna«. Pesmi bo treba še bolje analizirati, da se njihova notranja sila in dramatika bolj izkaže.

Občinstvo je napolnilo prostorni vrt in lepo sledilo pesmam do konca. Pa moram posebno poudariti veliko število duhovnikov, ki so menda prav vsi spremili svoje zbore na »bojišče plemenite tekme«.

Zbori Gor. Savinjske doline

V nedeljo, 26. t. m. so kar na tihem priredili v Radmirju okrožni koncert zbori gornje Savinje. Ker nimajo dvorane, so spremenili z neizmerno pridnostjo in požrtvovalnostjo kozolc v pravcato koncertno dvorano, ki je bila tudi kaj okusno okrašena. Koliko veselja in ljubezni je bilo že v tem delu! Petje je v tej improvizirani dvorani kar prav dobro zvenelo.

Zbor od Sv. Frančiška vodi Ročnik Ivan, ki kljub temu, da je šele začetnik, s svojim zborčkom prav pridno poje in je dosegel že prav lepe uspehe. Zbor se je že dosti dobro upel in je lepo zvenel.

Šmihelčani so prišli pod veščim vodstvom strokovnjaka Naraločnika in so z izvrstno ubranim petjem, lepo izreko in točno ritmiko pokazali že vrline boljših zborov. So pa zelo navdušeni, pri vsaki prireditvi ti sodelujejo. Zbor je tudi za se lepo zaokrožena bratska celota, da je veselje.

Honečani so nastopili samo z moškim zborom in so pod vodstvom Časla zapeli dosti lepo 3 pesmi. »Pogled v nedolžno oko« je ena naših najlepših klasičnih pesmi; a so jo razni »kvartelarji« mestoma že negnusno zmrcvarili. Po radiju gredo take napake okoli in se hočejo kar tupatam prijeti. Tudi te si je hotelo nekaj prijeti, zato v začetku konca ni prav lepo zvenela, dasi ima zbor drugače dosti vrlin, lepe glasove in veliko veselja. Zbor bo kmalu prekoračil začetne težave in bo gotovo kmalu še uspešneje tekmoval.

Mozirje se je pa kaj postavilo i po številu i po izvajanju. Peli so prav težke pesmi, pa moram reči v tako presenetljivi točnosti, da bi jih težko kakšen mestni zbor nadkrilil. Čisto prelivanje harmonij v Dolinarjevi »Svatbi« me je v resnici presenetilo. Škorušek je izvrsten strokovnjak.

Prav lepo so se jim pridružili Šmarčani pod vodstvom Ugovška. Zbor je prav dobro ubran, zveni sorazmerno, polno, pojo z lahkoto čisto in enotno. Številčno so močni zato je tudi dinamika bila ugledna, le dijareze v Hubadovi prireditvi »Prtrkanega plesa« so pesem zelo zadrževale in bi ji treba dati hitrejšo brzino in tekoč, nezadržan tok.

Gornjigrad se je prvič sedaj pridružil pod vodstvom Jelena. Zbor je pokazal dobro disciplino, izvrstno rutino in je odpel vse tri pesmi zelo krepko, srednji del moškega zbora je pa solist s slabo ritmiko »majal«. Preveč svoje poti mu ni dovoljene.

Ob koncu so po prav vzorni pripravi zapeli skupno vsi zbori, pod vodstvom zvezn. pevovodje, da je mestoma kar grmelo, 5 pesmi. Naj omenim med njimi luškano Tomčevo »Mrazek«, Mavovo »Ej zato«, ki je posebno ugajala, in Nedvedovo »Nazaj v planinski raj«, ki je posebno nudila prilike, da so pokazali pevci smisel za umevanje globoke dramatike, ki je ima ta pesem toliko, in vzorno pevsko disciplino.

Občinstvo se je v prav lepem številu odzvalo vabilu in je petje ves čas zelo živahno odobravalo.

Savinjska dolina je v spodnjem in zgornjem delu storila letos svojo dolžnost, zgled drugim okrožjem! Koncerte bo pa dobro ponoviti v več krajih. Ljudje petje ljubijo.

Ljubljanske vesti:

Slovanski planinci v Ljubljani

Ljubljana, 29. avgusta.

Slovanska planinska društva so združena v Asociaciji planinskih društev. Letos je imela Asociacija predsednika iz naše države, bil je to g. Pasarić, predsednik Hrv. planinskega društva. Zaradi raznih razlogov je predsedniške posle vodil g. dr. J. Tominšek kot podpredsednik. Na kongres je že prišlo danes poljsko zastopstvo ob 5 popoldne z brzovlakom, drugi zastopniki pa prispejo z drugimi vlaki v teku noči. Na dnevnem redu kongresa je tudi predavanje »Znanost in alpinistika« g. dr. Henrika Tume.

Letos se bodo tudi naša planinska društva udeležila zborovanja evropskih planinskih društev v Pontresini. Doslej smo bili zastopani na mednarodnih zborovanjih po Poljakih, letos pa se udeleži zborovanja naš delegat in bodo tudi vse ostale slovanske države dobro zastopane.

Pozdravljamo delegate bratskih slovanskih planinskih društev v Ljubljani, ki jim je priredila lep sprejem.

Nad 2000 obrtnikov se zbere

Ljubljana, 29. avg.

Kakor smo že poročali, pripravljajo obrtniki za nedeljo, 2. septembra veliko zborovanje v veliki dvorani »Unione«. Obrtniki bodo razpravljali o gospodarskem položaju, o novelizaciji obrtne zakonodaje, davkih, o prisilnih in svobodnih obrtniških organizacijah, o obrtniškem zadružništvu, o propagandi za obrtniške izdelke, o razstavah in še o drugih perečih obrtniških vprašanjih.

Velikega zborovanja se udeleže tudi zastopniki vseh južnih obrtniških zbornic, voditelji in delegati obrtniških svobodnih in prisilnih organizacij in drugi obrtniški zastopniki.

Na zborovanje so povabljene obrtniške organizacije Slovenije vseh smeri, prav tako iz krajev države. Prireditelji računajo, da se zborovanja udeleži nad 2000 obrtnikov. V petek zvečer ob 19. predava v radiju tajnik ljubljanske obrtniške organizacije g. Ivan Mihelčič »Misli h kongresu«. V soboto zvečer pred večerom zborovanja je delegatska seja.

Tunine so se podražile

Ljubljana, 29. avg.

Trgovec z ribami g. Ogrinc je na današnji trg pripeljal s Sušaka 300 kg tunine, ki pa se je podražila, ker je Italija pred tedni za uvoz tunine zaprte meje zopet odprla ter so naši ribiči izvozili zato na Reko večjo množino tunin. V Ljubljani so sedaj cene tunina 16—18 Din kg. Lov tunin na Jadranu je bil zadnje dni zelo otežkočen, ker so se morali ribiči boriti z velikimi viharji in nevihtami. Lov na druge morske ribe je sploh popolnoma prenehal zaradi neprestanega deževja. Zadnji čas se je pojavil v našem Jadranu

Ljubljanske gospodinje, ki se prej niso toliko zanimale za meso tunine, bodo pač zanimali nekateri recepti. Dalmatinci pripravljajo to meso na več načinov: Kuhana tunina. Tunina se očisti kosti in razreže na kose, debele za prst. Kosi se zložé v ponev, zalijo z vodo in osole. Riba se kuha pol ure. Nato se vzame s ponve, ocedi, polije s finim oljem in z malo citrone. Tako pripravljena tunina je zelo okusna topla in mrzla. — Pečena tunina na mreži. Očisti tunino in iztrebi kosti. Nato jo osoli, polij nekoliko z oljem ter peci na mreži. Med pečenjem je treba ribo večkrat politi z oljem. Ko je tunina pečena, je treba posuti s poprom in s sekljanim česnom, tudi malo limone je dobro. Prav okusna je tudi posuta z janeževim cvetjem.

*

⊙ **Poziv Ljubljani in okolici.** Udeležba narodnih noš pri festivalu. Glavni pripravljalni odbor za festival slovanskih narodnih plesov prosi in vabi vse dame in gospode v Ljubljani in okolici, ki imajo pristne narodne noše, da se priglase za udeležbo pri sprevodu narodnih noš. Sprevod bo v soboto, 8. septembra ob pol 11 dopoldne. Priglase sprejema ustno ali pismeno pisarna festivala v mestni posvetovalnici vsak dan od 8 do 12 in od 15 do 18. — Glavni pripravljalni odbor.

⊙ **Nobene nesreče!** Že od ponedeljka naprej niso v ljubljansko bolnišnico pripeljali hujših ponesrečencev in poškodovancev. Kronika nesreč je zato prazna. Le včeraj okoli 14 se je pripetila na Dunajski cesti v bližini Piccolijeve lekarne manjša nezgoda. Zidarski tram je padel na levo nogo delavcu Janezu Novaku, zaposlenemu pri A. Steletu v Mostah. Poškodba ni hujša. V bolnišnici so ga obvezali ter je Novak nato odšel v domačo oskrbo.

⊙ **Cerkvena tatova izročena sodišču.** Ljubljanska policija je včeraj ob 10 dopoldne izročila okrožnemu sodišču v preiskovalni zapor dve osebi, ki sta bili udeleženi pri cerkvenem ropu na Viču. Prvi Stanko T. je sodeloval pri vlomu v staro cerkev na Viču, druga ženska je pa za vlom vedela in dajala potuho. Ukradene cerkvene stvari, ki so bile cenjene na približno 3350 Din, so bile po večini vrnjene cerkvi.

⊙ **Harmonika je našla** v zadnjih letih pot v vsak moderen orkester in jo danes večina glasbenikov in komponistov priznava kot polnovreden instrument. Malo jih je, ki se ne bi z lahkoto priučili igranju na harmoniko, ki je narodni instrument v pravem pomenu te besede v Sloveniji, Hrvatski, Istri, pa tudi v Nemčiji, Švici, Belgiji in Holandski. Posebno se goji igranje na kromatično harmoniko. Vsak igralec bo, kakor hitro občuti osrečujoče notranje veselje vsled lastnega znanja, obžaloval, da se že prej ni priučil temu instrumentu. Ta umetnost ni nikomur nedosegljiva. Kaj se da doseči, bo pokazala tekma jugoslov. harmonikarjev 8. septembra t. l. na ljubljanskem velesejmu.

Štedim kupim Lutz peč
razstavljeno na velesejmu paviljon F.

⊙ **Prav drag gramofon.** Stanko je nepoboljšljiv vlomilec. Mlad je, zdrav in krepak, toda pošteno delo mu ne diši. Letos 8. julija ponoči je vlomil v mesarijo in gostilno Frana Levca na Dunajski cesti v bližini Stadiona. Odnesel je 2300 Din vreden gramofon s ploščami, dobro se je založil tudi z gnatjo in salamo. Pred sodniki malega senata je včeraj Stanko tajil in se skušal izgovarjati: »Gramofon sem našel ob Savi v grmovju.« Izgovor je bil jalov in Stanko je romal za 5 mesecev v strogi zapor. Prosil pa je za dopust iz družinskih ozirov. Bil mu je dovoljen.

„Hubertus" domače milo, da lepo belo perilo

Mariborske vesti:

Lavantinskemu škofu - ob godu

Škof lavantinski dr. Ivan Tomažič je skromno proslavil včeraj svoj god. Ob 11 dopoldne se mu je poklonila in mu izrazila svoje iskrene čestitke mariborska duhovščina z vsem kapitljem na čelu. Deputacijo duhovnikov je vodil stolni prošt mariborski dr. Maks Vraber, ki ni prinesel prevzvišenem samo čestitk vse duhovščine lavantinske škofije, ampak tudi vseh vernikov cele škofije.

Ko je pozdravil dr. Vraber svojega škofa in mu prinesel vdane čestitke vseh vernikov, je rekel: »Vedno in ob vsakem trenutku ste pokazali očetovsko ljubezen do vseh vernikov cele škofije. Prav posebno jasno pa ste izrazili to svojo ljubezen letos, ko ste neposredno pred svojim godom obiskali svoje škofljane in ostale Slovence v daljni tujini, v Nemčiji, v Belgiji in na Holandskem. Tik po svojem godu pa bodete zbrali številne zastopnike vseh vernikov iz vseh delov lavantinske škofije na evharističnem kongresu v Mariboru. Zato je naša dolžnost, da Vam izrazimo sinovsko vdani svojo zahvalo ter Vam izrekamo svojo vdano zvestobo.«

Na te pozdravne čestitke je prevzvišeni odgovoril: »Res je, da je vladalo vedno najprisrčnejše razmerje med verniki in škofom. Še prav posebno letos pa se čuti, kako močna je ta vez, ki je ne more raztrgati niti daljava, niti težki časi in ne preizkušnje. Zato sem polen optimizma, da bo naša sveta katoliška stvar ne le močno stala, ampak se bo v bodoče še okrepila. Priporočam tudi vsem drugim, naj bodo polni tega optimizma, ki naj ga črpajo iz zavesti, da je Vsemogočni z nami.«

Nato se je razgovarjal prevzvišeni s posamezniki v deputaciji. Predvsem se je zanimal za priprave za evharistični kongres.

V teku včerajšnjega dneva so izrazile svoje čestitke še deputacije vseh društev in cerkvenih organizacij.

Tem čestitkam se pridružuje tudi »Slovenec«, ki čestita vladiki lavatinskemu v imenu vseh svojih naročnikov in bralcev lavantinske škofije.

☐ **Nova maša.** V nedeljo, 2. septembra bo v baziliki Matere Milosti v Mariboru izredna slovesnost. Redovnik trapistovskega samostana v Rajhenburgu p. Janez Krstnik Kolednik bo pel novo mašo. Novomašnik je Mariborčan, rojen je dne 10. junija 1911 v Klavniški ulici 14 kot sin sprevodnika Blaža Kolednika in matere Cecilije, roj. Zupanc. Oče je umrl leta 1913, srečna mati pa še živi ter je vzgojila svoje otroke v pravem krščanskem duhu. Novomašnikov brat Ferdinand je imel novo mašo istotako v baziliki Matere Milosti pred dvema letoma, dne 2. oktobra. Sedaj je župnik na otoku Žirje pri Šibeniku. Novomašnik p. Janez Krstnik je bil v frančiškanski cerkvi v svoji mladosti tri leta ministrant. V starosti 10 let je bil sprejet kot gojenec trapistovskega samostana v Rajhenburgu. Letos je s 23. leti starosti dokončal v samostanu svoje študije ter ga je dne 19. avgusta posvetil v samostanski cerkvi zagrebški pomožni škof Salis-Seewis. — Slavnost nove sv. maše se prične v nedeljo ob 9 s slovesnim vhodom v baziliko. Nato bo novomašna pridiga prof. dr. Josipa Jeraja, potem pa slovesna nova sveta maša z zahvalno pesmijo. Pri sv. opravilu bo sodelovala tudi godba.

☐ **Poročili** so se v zadnjih dneh v Mariboru: Gabrovec Ivan, zasebni uradnik, in Suč Matilda; Stancer Jožef, mizar, in Eleonora Reschmann; Jakob Rampre, kotlar, in Deučman Jožefa; Ulbl Bogomir, trgovski sotrudnik, in Gros Pavla. Novoporočencem obilo sreče in božjega blagoslova!

☐ **71 letna starka se je izgubila.** V torek popoldne je privedla iz Jarenine posestnikova žena Antonija Deutschman svojo 71 letno mater v Maribor, da bi jo spravila v bolnišnico. Pustila je staro ženico za trenotek samo na klopi pred avtobusno postajo na Glavnem trgu, ko pa se je vrnila, ni bilo starke nikjer. Iskala jo je nato v bolnišnici, pri sorodnikih in znancih, pa je nikjer niso videli. Boje se, da se je slabotni ženici dogodila nesreča

☐ **Cvet in sad.** V Visolah imajo jablano, ki je poleg zrelih plodov nastavila novo cvetje. Nekaj posebnega je pogled na drevo, ki se sedaj nahaja v polnem cvetju, poleg cvetja pa visijo zrela jabolka.

☐ **Dravsko brv popravljajo.** Dravsko brv, ki veže Studence in Maribor, so pričeli popravljati. Železno konstrukcijo bodo temeljito prebarvali.

☐ **Požig v Račah.** V Spodnji gorici pri Račah je pogorel posestnik Mihael Kranjc. Ogenj je upepelil gospodarsko poslopje ter povzročil 30.000 Din škode. Požar je bil podtaknjen od zlobne roke.

☐ **Nova občinska posvetovalnica?** Poleg dosedanje posvetovalnice na mestnem magistratu smo dobili v Mariboru še novo in sicer v Cankarjevi ulici v hiši Mestne hranilnice. Snoči se je v novih prostorih že vršil prvi sestanek večine občinskih očetov pod predsedstvom mestnega načelnika, ki je sestanek sklical.

☐ **Naknadno vpisovanje.** V vseh mariborskih narodnih šolah se vrši v soboto 1. septembra od 8 do 12 naknadno vpisovanje novincev, na novo priseljenih in ostalih zamudnikov. Novinci naj pridejo v spremstvu odraslih, ki naj zanje predložé krstni list, domovnico in potrdilo o cepljenju koz. Za manjšinsko šolo je komisija vpis že dovršila.

☐ **Tihotapske zgodbe.** Na meji v Št. Ilju so zasačili 18 letnega Miška Rusana iz Dolnje Stubice pri Zagrebu. Pri sebi je nosil 134 igralnih kart. Kazen za ta prestopek bo znašala 125.000 Din, ki jih seveda Miško ne bo zmogel, pa bo radi tega živel leto dni na stroške carinarnice v mariborski jetnišnici. — Na Špičniku so zalotili nekega tamošnjega posestnika, ko je skušal spraviti v Avstrijo konja. Žival so mu zaplenili ter jo bodo prodali v Mariboru na sejmu. — Pri Sv. Duhu so zalotili financarji znanega tihotapca v trenotku, ko je zakopaval v sigurno skrivališče zavoj s 15 kg saharina. Tudi on se bo pokoril leto dni v zaporu.

☐ **Nov specialist. Dr. Walther Thalman,** sedaj na oto-laringologični univerzitetni kliniki prof. H. Neumana na Dunaju, je napravil v Ljubljani izpit za špecialista ter si pridobil naslov špecialista za bolezni ušes, nosa in grla.

Požigalske obletnice

Maribor, 29. avgusta.

Prebivalstvo Spodnje Polskave je zopet zajel strah pred požigalci. Pogorelo je gospodarsko poslopje posestnika Franca Hohena na Spodnji Polskavi. Požar je uničil poslopje do tal, ker je izbruhnil sredi noči. Zgorela je cela letošnja zaloga krme, žita, poljedelski in gospodarski stroji ter 100 kg težka svinja. Škoda je precenjena na 60.000 dinarjev. — Zanimivo je dejstvo, da je pred letom dni gorelo natančno v isti noči in prav tako pred dvemi leti. Lani je pogorela posestnica Marija Kotnik, leta 1932 pa posestnica Marija Šober. Čudno naključje, da so se vsi trije požari dogodili natančno ob obletnici ter so vsi trije nastali v poznih nočnih urah, je začelo prebivalstvo cele okolice razburjati. Sumijo, da mora biti na delu maščevalna roka, ki izvršuje svoje zlodelo iz posebnega vzroka ob obletnicah prvega požiga. Ljudje že sedaj s strahom ugibljejo, kdo bo postal žrtev požiga prihodnje leto.

Poljčane

Lepa planinska slavnost se je vršila minilo nedeljo na Boču. Naš poljčanski »Aljaž«, g. župnik Alojzij Cilenšek je slovesno blagoslovil Finžgarjev križ nedaleč vstran od cerkvice sv. Miklavža na Boču. Slavnosti je prisostvovalo izredno mnogo ljudi.

Smrtna kosa. Uglednemu lastniku poljčanske elektrarne g. Vezjaku je umrl 5-letni sinček Andrej. Žalujočim naše iskreno sožalje!

V soboto se otvori
letošnji
jesenski velesejm v Ljubljani
Ne zamudite pravočasno opozoriti na svojo velesejmsko razstavo potom
reklame v „Slovencu".
brez katere ima razstavljalec le polovičen uspeh.
Kličite telef. štev. 29-92
Opozarjamo posebno na prvo velesejmsko izdajo, dne 1. septembra in na drugo dne 8. septembra. Obe bota izšli v zelo povečani nakladi.
S tozadevnimi nasveti in proračuni Vam je vedno na razpolago
Inseratni oddelek „Slovenca"

Kulturni obzornik

Knjiga zdravniških razprav

Izšla je 6.—8. številka »Zdravstvenega vestnika« z vsemi referati, ki so bili prebrani na kongresu v Ljubljani. Referati prebrani na Brestovcu in v Topolščici, izidejo v hrvatskih in srbskih časopisih. Zdravniški vestnik je narastel v debelo knjigo z 230 stranmi, je lično opremljen, da v resnici odlično predstavlja slovensko medicinsko literaturo, kar je posebno važno, ker bo vestnik potoval po vsej Evropi. Sodelujejo skoro vsi domači ftizeologi (Debevc, Furlan, Haus, Matko, Neubauer in Prodan), kakor tudi mnogi drugi reprezentanti protituberkuloznega boja iz vse Jugoslavije.

Šele, ko pregledaš vso knjigo, moreš preceniti pomembnost I. ftizeološkega kongresa, ki je bil idejno spočet v Ljubljani ter nato v ne preveliko korist kongresa samega razvlečen na preveč strani, kakor to izvemo iz kratkega kongresnega historijata. Bil je pač prvi kongres. Naslednji kongres bo prihodnje leto v Sarajevu.

Knjiga je razdelejena v socialno-higijenski ter znanstveno medicinski del, kakor so se ločeno vršila predavanja. V prvem delu je najvažnejša spomenica, predana po posebnem odposlanstvu banu dr. Marušiču, podpisana od predsednika centralne lige dr. Stajiča in predsednika ftizeološkega društva prof. Radosavljeviča. Katerikoli javni delavec bo kdajkoli imel opravka z zadevami narodnega zdravja, bo moral preštudirati to poslanico. Desetletka protituberkuloznega boja bi jo lahko imenovali. Prav vse je omenjeno, vsa izkustva, prednosti modernega boja s tuberkulozo, kakor tudi našo nemarnost lahko čitaš med vrsticami. In če ima kako napako, ta poslanica ima pač to, da je preizčrpna, če se izčrpnost more označiti kot napaka. Vsa važnejša mesta so sicer podčrtana, pa je spet podčrtanih toliko mest, da bi morala biti nekatera zopet dvakrat podčrtana. Vse to dokazuje, da razmere kričijo po poboljšanju, reformatorji pa so v zadregi, kje naj bi sploh začeli: ali s dispanzerji ali z zidanjem bolnišnic in izolirnic, zlasti ko vedo, da ne bo nihče bral resolucije brez rahlega nasmeška, ko bo prišel do protituberkuloznega dinarja in si bo morda še mislil, da zdravniki v preogromni karikaturi slikamo hudiča na steno. Ničesar drugega ne bi želel temu nevernemu in zdravemu čitalcu kot en sam dan dežurne službe v splošni bolnišnici v Ljubljani, da bi ga videl, kako bo odklanjal one, ki nimajo prostora kjer bi umrli, če morda bolj ljubijo svojo družino kot svojo zadnjo komodnost in se odpovedujejo svoji zadnji ljubezni. To je naša rabeljska služba, da vedno z neko ravnodušnostjo ponavljamo isto našo sramoto: Ni praznih postelj na oddelku, hodite kamor hočete, mi vas ne moremo sprejeti. Krivda je na vsak način naša, ker premalo vpijemo in premalo zdravnikov pošiljamo v politiko, ki je bila vedno preveč domena pravnikov in filozofov, kot bi si javnega reda ne mogli predstavljati brez paragrafov. Javno mnenje je gotovo stokrat premalo poučeno o neevropskih razmerah v naših bolnišnicah. V zadnjem letu je nastala mala razgibanost v tem pogledu radi alarmantnih nesreč na kirurškem oddelku. Ne sme pa javnost misliti, da je samo na kirurškem oddelku tako. Isto stanje vlada na vseh oddelkih, samo, da je sepsa najnevarnejša na kirurškem oddelku. Kako bi se nagnila častna tehtnica Ljubljane, če bi v eno skodelico dali n. pr. tromostovje v drugo pa Šentpetersko kasarno kot splošno bolnišnico. V Zagrebu so staro zakladno bolnišnico do tal porušili.

Štamparjeva smer v socialni medicini je tuberkulozo nekako pozabila. Morda zato, ker v Novi Gradiški, rojstnem mestu Štamparjevem, vidno razgraja malarija, lues, gonoreja in trahom. Koliko je tam tuberkuloze, tega pa najbrž nihče točno ne ve. Vsako veliko delo je enostransko in vsak veliki mož je ravnotako enostranski. S tega stališča gledano veliko Štamparjevo delo v socialni medicini in higijeni dobi svoje opravičilo radi zanemarjanja tuberkuloze kot socialno epidemske bolezni. Zahteva našega kongresa po samostojnem inspektoratu za vso Jugoslavijo je že izpolnjena z imenovanjem docenta dr. Matka za vodjo vse državne protituberkulozne borbe. Resnično je nerazumljivo, da smo dosedaj bili navezani samo na sporadično privatno iniciativo. Nekaj lesenih barak, postavljenih daleč od vsega sveta, se vendar ne more označiti kot sistematični boj proti tuberkulozi. Docent Matko je prepotoval vso Evropo, pisal in še piše knjige o tem predmetu, vse na lastno roko in strošek. Zato si res ne moremo misliti boljšega prvega inspektorja kot je on. Tudi v naši knjigi je Matko zastopan z velikim referatom: »Šola in tuberkuloza«, ki izide obširneje v knjižni izdaji.

Sploh je prvi del »Zdrav. vestnika« prav zanimiv za šolo. G. učitelj Škulj nas povede po statistični poti v higijensko stanje ljudskih šol. Delo izpopolnjeno po kratkem referatu dr. Prodana, ki vodi ljubljanski ali Palmetov dispanzer. Dr. Petrič, direktor Higijenskega zavoda v Ljubljani, nam v številkah pokaže stanje in umrljivost za tuberkulozo v Jugoslaviji, posebno pa v dravski banovini. Na čelu vsega prvega dela pa stojijo dr. Boža Bohinjčevi: Pota in cilji v protituberkulozni borbi. Dr. Bohinjec je kot šef ljubljanskega OUZD sprevidel, kje je zanemarjena ledina ter prevzel iniciative polno vodstvo slovenske protituberkulozne lige.

Drugi del je po obliki in vsebini namenjen zdravništvu ne le v Jugoslaviji, temveč vsega sveta, kajti vsak referat je opremljen z zaključkom v enemu izmed svetovnih jezikov. Zato tudi kritika posameznih del na tem mestu ni potrebna. Potrebno pa je povdariti, da predstavlja naša knjiga v slovenski medicinski literaturi višek dosedanjemu razvoju, posebno pa se odlikuje po originalnem delu dr. Hausa, ki nam v kratkem na enem bolezenskem primeru očrta preteklo in prihodnjo problematiko ftiseoloterapije. Ne smem zatajiti zadovoljstva, ki sem ga imel ob čitanju. Delo izdaja opazovalca in misleca velikega formata. Z bogastvom misli, kot bi pisal kak Hans Much, pri tem pa ne dela uvoda in zaključka kot tisti študent, ki je bil vprašan o komarju pa je opisal slona, kar se menda v vsaki strokovni literaturi kaj rado dogaja. Tako svojevrsten mož ima ravnotako svojevrsten stil. Služil nam bo za zgled, rekel bi nekak »Martin Krpan« ali pa »Napake slovenskega pravopisja v slovenski medicinski literaturi.

Torej dve koristni stvari je že rodil I. jugoslovanski protituberkulozni kongres: 1. Izdaja kongresne številke »Zdrav. vestnika« kot važen dogodek v slovenski medicinski literaturi, in 2. imenovanje dr. Matka za inspektorja vsega protituberkuloznega pokreta v Jugoslaviji. Mi gremo naprej! — Dr. Tomaž Furlan.

Slomškova pisma

Znamenito delo je izvršilo mariborsko »Zgodovinsko društvo«. Leta 1930 je ustanovilo posebno glasilo »Arhiv za zgodovino in narodopisje«, ki so ga društveniki dobivali kot prilogo »Časopisu za zgodovino in narodopisje«. V prvi letošnji številki »Časopisa« je bila zaključena I. knjiga »Arhiva«, ki obsega 370 strani velike osmerke. V tej knjigi je kritično objavljenih 373 Slomškovih pisem. Razen teh še 5 pisem p. Bernarda Smolnikarja Matiju Čopu in eno pismo Stanka Vraza Čopu.

Ko je bila I. knjiga dotiskana, so se naknadno našla še druga Slomškova pisma. Tudi ta so pravkar izšla kot »Dodatek« k I. knjigi Arhiva (I/1). Dr. Pirjevec v Ljubljani objavlja v tem »Dodatku«

Oče 3 otrok - žrtev narasle Drave

Maribor, 29. avgusta.

Drava je radi zadnjih nalivov silno narastla. Deroča in umazana se vali, kakor je v poletnem času še nismo opazovali. Siloviti so morali biti nalivi v njenem gorenjem toku, ker nosi s seboj cele sklade lesa, ki je dobrodošel dar prebivalstvu vzdolž rečnega toka. V čolnih ga lovijo iz deroče struge ter z dolgimi železnimi kavlii z obrežja. Nekateri si naberejo iz struge dovolj lesa za celo leto. Lov na naplavljen les je postal včeraj v večernih urah usoden za človeško življenje. V Kamnici se je napotil k Dravi posestnik in zidar Andrej Križaj. Spremljala ga je njegova žena. Pri mostu na Mariborski otok se je Križaj spravil na lesen pomol, ki sega daleč v strugo, ter lovil s kavljem plavajoč les. Podajal je tramove in drva ženi na obrežju.

Naenkrat je Križaj omahnil in s krikom padel v umazane dravske valove. Še nekajkrat se je pokazal na površju ter z obupnimi napori skušal doseči rešilno obrežje. Žena mu je poskušala priti na pomoč z lesenim drogom, ki pa je bil žal prekratek ter ni dosegel vtapljajočega. Po nekaj trenutkih smrtnega boja je Križaj izginil v valovih in reka ga je odnesla s seboj. Pokojnik je bil vzoren katoliški mož ter vnet cerkveni pevec. Zapušča ženo in tri nepreskrbljene otročiče. Tragično je pri tem, da je še včeraj dopoldne iskal v mariborski bolnišnici pomoči radi bolezni na želodcu. Sprejem v bolnišnico pa so za nekaj dni odložili. Popoldne pa je našel žalostno smrt v motni in deroči vodi.

Strela uničila kmetijo

Št. Rupert nad Laškim, 27. avg.

Dasiravno je že za nami sv. Jernej, kateri po ljudskem mnenju zaključuje pasje dni in njih nevarnosti za poljedelca, je vendar menda izjema potrdila pravilo. Po hladnem, oblačnem vremenu pretekle nedelje ni nihče več mislil na kakšno nevihto. A malo pred polnočjo je začel razsajati silen piš, kmalu so pridrveli oblaki, začelo se je bliskati in grom je pretresal ozračje.

Ravno ob polnoči je strela udarila v gospodarsko poslopje posestnika Antona Rezec v Št. Rupertu št. 33. V trenutku so požrešni plameni zagrnili slamnato streho in preden so mogli prestrašeni ljudje kaj storiti, je strašna vročina velikanskega ognja onemogočila vsako reševanje. Samo obe kravi je gospodar s smrtno nevarnostjo spravil iz hleva, vse drugo je uničil ogenj. Zgorela so tri poslopja: svinjak, hlev za govejo živino, kozolec in vse, kar je bilo v njih; zgorele so vse svinje, uničena je vsa spravljena krma, slama, uničeno vse žito letošnjega pridelka, vse poljsko orodje, stroji, uničena je tudi klet z vso posodo in pijačo. Silna vročina je uničila krasna, mogočna drevesa, polna zorečega sadja, ki obdajajo gospodarstvo v celem krogu. Škode je nad 50.000 Din, zavarovalnina pa 6000 Din.

Gospodar je komaj malo okreval od hude bolezni, žena je bolehna, pet nedoraslih otročičev je brez hrane, brez obleke in obutve, ker je vse unično. Revščina velika, sila nepopisna.

Smrt pod avtomobilom

Slovenjgradec, 28. avg.

V ponedeljek zvečer se je tu pripetila težka avtomobilska nesreča, ki je zahtevala svojo smrtno žrtev.

Pri ge. Irmi Ferk, ki ima na Slomškovem trgu trgovino z vinom, je bil uslužben 26-letni Ivan Borovnik iz Pameč. Zvečer se je peljal s kolesom v Pameče, kjer je prebival. Radi slabega vremena je vozil po levi strani, kjer je bila lepša cesta. Na odprti cesti blizu električne centrale pri mostu mu je privozil nasproti avtotaksi Štreit Filip iz Dravograda. Kakor pripoveduje g. Štreit, je on dal dvakrat znamenje s hupo. On je vozil z brzino 30 km, Borovnik pa s kolesom okrog 10 km na uro. V mali razdalji, preden sta se vozila srečala, se je Borovnik okrenil na desno stran ceste. Toda bilo je prepozno, bil je morda prepočasen. Tudi g. Štreit videč, da se je kolesar tik pred njim okrenil, je hotel ustaviti svoje vozilo. Hitro je zavrl in okrenil na svojo desno stran, toda nesreča je bila neizogibna. Avto je s svojim prednjim delom zadel ob pedal kolesa in nogo kolesarja in ga podrl na tla. Sunek je Borovnika vrgel ob tla, da je ta z desnim sencem z vso silo udaril ob cesto, da mu je počila lobanja in obležal je nezavesten. G. Štreit je ponesrečenega Borovnika naložil na svoj avto ter ga odpeljal v tuk. bolnišnico. Zdravniki so ugotovili, da ima ponesrečenec počeno lobanjo in pretresene možgane, in je vsaka pomoč zastonj. Nesreča se je zgodila okrog četrt na 8 zvečer, danes ob 4 pa je Borovnik umrl, ne da bi bil prišel v zavesti. G. Štreit je šel takoj, ko je ponesrečenca spravil v bolnišnico, nesrečo naznanit tukajš. orožnikom, kateri so takoj prišli na mesto nesreče, da so ugotovili dejanski stan.

Nesreča je močno odjeknila med tukajšnjim ljudstvom, zlasti, ker so poznali ponesrečenega Borovnika za mirnega, poštenega in pametnega mladeniča. Pogreb ponesrečene žrtve bo v četrtek dopoldne iz bolnišnice na pokopališče v Pameče.

Nesreča gorenjskega vlaka pri Radovljici

Ljubljana, 29. avgusta.

Gorenjskemu potniškemu vlaku, ki odhaja okrog 12 opoldne z glavnega kolodvora, se je danes pripetila v bližini Radovljice na odprti progi nezgoda. Iz doslej še neznanih vzrokov sta iztirili obe lokomotivi, pri čemer sta bila oba kurjača ranjena. Razen lokomotive ni iztiril noben drug voz in tudi potnikov razen strahu in krepkega sunka ni nič hudega doletelo.

Na kraj nezgode je takoj odšla iz Ljubljane komisija, sestavljena iz uradnikov železniškega ravnateljstva, ki bo preiskala vzrok nesreče. Promet se začasno vrši s prestopanjem. V teku noči bodo popravili progo, ki je zaradi nesreče precej poškodovana. Jutri pa se bo promet že lahko normalno razvijal.

Nemec Švicar Avstrijec
hvali Lutz peč, tovarna Ljubljana VII, telefon 3252

Osebne vesti

= **Msgr. Anton Koritnik**, ravnatelj »Marijanišča«, se je v Leonišču moral podvreči operaciji slepiča. Stanje bolnika je zadovoljivo.

= **Poroke na Brezjah.** Dne 26. avgusta Vdovč Ludvik, inženerski narednik iz Novega Sada, z Ziherl Emilijo, trgovko iz Kranja. — Vidic Jožef in Žvagen Lucija s Hrušice pri Jesenicah. — Kuljič Jožef in Krašovec Franica iz Tržišča. — Dne 27. avgusta Jankovec Franc s Črnega vrha nad Polhovim gradcem, in Bogataj Franica iz župnije Javorje nad Škofjo Loko. — Peterka Martin s Črnuč, in Šušnik Valentina iz Ljubljane. — Trojar Jože iz Ostrega vrha pri Selcih, in Trpin Milka iz Smoleve pri Železnikih. — Dne 29. avgusta Resman Jožef, zemljak s Srednje Dobrave pri Podnartu, in Nunar Ivanka, posestnikova hči z Gorice v župniji Mošnje.

Ostale vesti

— **Tečaj za vlaganje sadja na Grmu.** Banovinska kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu priredi dne 6. septembra t. l. enodnevni tečaj **za razbiranje in vlaganje sadja.** Tečaj se prične ob 9. uri zjutraj.

— **Še vedno hladno vreme.** Včeraj zjutraj je pazalo, da se bo vendarle zjasnilo in preobrnilo na boljše in lepše vreme. Dopoldne se je znova zoblačilo ter je pol ure rosilo. Bilo je hladno vreme. Jutranja temperatura je bila +15° C, barometer se je dvignil od 755 na 758. Trajalo bo še spremenljivo, deževno vreme. V severozahodnih krajih države so še na vrsti krajevni nalivi, tu vlada nizka temperatura. V drugih krajih, zlasti na jugovzhodu prevladuje toplo in lepo vreme. Najvišja temperatura je bila v Skoplju +31° C. Nad zapadno in srednjo Evropo pritiska depresija.

— **Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navalih, glavobolu, splošni slabosti vzemite zjutraj na tešče kozarec »Franz Josefove« grenčice.**

Zdravilišče
Radio Therma Laško
Od 1. septembra dalje znižane cene!
Pavšalna oskrba za 10 dni Din 600·—, za 20 dni Din 1.100·—. V pavšalni ceni je vračunana soba, štirikrat dnevno hrana, dnevno po ena kopel, ena do dve zdravniški preiskavi in vse takse.
Zahtevajte prospekte od uprave zdravilišča!

kabin na razpolago. **Od 21. septembra do 12. oktobra se vrši Veliko potovanje po Orientu.** To potovanje, kakor tudi gornje potovanje se začne in konča na Sušaku. Ladja pasira Grčijo, Sirijo, Palestino, Egipt in Dalmacijo ter se bo ustavljala v najzanimivejših pristaniščih teh pokrajin, kakor v Phaleron-Ateni, Rodosu, Beyrouthu (za izlete v Baalbeck in Damask) Haifi (za tridnevno ekskurzijo: Tel-Aviv Jeruzalem, Betlehem, Nazaret), Port-Saidu (za tridnevno ekskurzijo u Kairo) Aleksandriji in konča v naših pristaniščih Dubrovniku in Trogiru. Cena za to 22-dnevno potovanje je od Din 5000 dalje. Kabine se rezervirajo, ter dobijo prospekti in informacije pri Jugoslov. Lloydu, a. d. Zagreb, Gunduličeva 3, tel. 32-51, kakor tudi pri potovalni pisarni »Putnik«.

Celje

⊘ **Šahovski turnir za prvenstvo DJA v Celju** je zaključen. Po IX. in zaključnem kolu so rezultati sledeči: Povoden Viljem 6 in pol, Peterman Jože, Šmigovc Viktor 5, Diehl Vladimir, Marek Ivan 4, Gorinšek Helmut, Marek Evgen 3 in pol, Ogrizek Marijan 1 in pol. Med turnirjem je en igralec odstopil in so bile štiri partije kontumacirane ter izmenjan vodja turnirja. Znak, da ni bilo vse v redu, dokaz za to, iznenadenje v končnem rezultatu.

⊘ **Vpisovanje v otroški vrtec** pri šolskih sestrah v Celju bo 1. in 2. septembra, 4. septembra se bo začel redni pouk.

⊘ **Tatvina dragocene zlate ure.** Dne 27. avgusta je nekdo ukradel trgovcu Hugonu Boskowitzu iz Osijeka, ko je izstopil na Zidanem mostu iz vlaka, zlato uro z zlato sportno verižico, vredno 500 Din. Ura je znamke Welsch Company. Na verižici je bil monogram H. B. Kriminalni organi so tatu že za petami.

⊘ **Kolo je bilo ukradeno** v torek ob 13.45 trgovskemu pomočniku Mirniku Francu z Babnega iz veže neke trgovine na Ljubljanski cesti. Kolo je dobro ohranjeno, vredno 1500 Din, znamke Trophe de France in ima evidenčno številko 2—14789—5.

⊘ **Dve nesreči.** Berger Eliza, 63 let, gostilničarka iz Celja, je hotela pred dnevi iti čez cesto, pa jo je podrl kolesar; pri padcu si je gospa zlomila desno roko. — Maetnak Ludovik, štiriletni posestnikov sin iz Škofje vasi, je 28. avgusta padel doma po stopnicah in si zlomil desno roko.

1. in 2. septembra na velesejmu IV. mednarodna razstava psov vseh pasem.

Napad na finančnega preglednika na Kumu

Krško, 28. avg.

»Slovenec« je v št. 194 poročal, da so kmetje na Kumu napadli finanč. podpreglednika Kovačiča, ki je potem v bolnišnici izdihnil. To vrže slabo luč na kmete. Saj kmetje niso nobeni razbojniki. Tudi žganja niso naskrivaj kuhali, ker je žganjekuha prosta. V usodni noči je bil kapucin p. Hugolin Prah, ki se je udeležil vsakoletnega shoda. Bil je tudi pri umrlem Kovačiču in ga previdel. On pripoveduje: Kovačiča so napadli nekateri knapi iz Zagorja. Kovačič je imel nalog, da prepreči neupravičeno točenje alkoholnih pijač. Nekdo je neupravičeno točil. Hotel je to preprečiti. Napadalci so navalili nanj in ga smrtnonevarno ranili. Nekateri tudi trde, da so ga v temi imeli za orožnika in ga zato napadli. Pozneje so se res hoteli lotiti celo orožnikov, ki pa so se jih naglo otresli. Ranjenega Kovačiča je previdel kapucin p. Prah, prvo zdravniško pomoč pa mu je nudil g. dr. Bojan Pirc, ki je na Kumu na počitnicah. G. dr. Bojan Pirc je poskrbel, da je bil ranjenec prepeljan v Ljubljano.

Toliko v pojasnilo, da ne bodo trpeli na ugledu kmetje, ki so pri celi stvari čisto nedolžni.

Vělik cerkveni rop

Jaska, 28. avgusta.

V noči od 27. na 28. t. m. so doslej neznani zločinci vlomili skozi stransko okno cerkve oo. frančiškanov. Po cerkvi so vse opustošili in ukradli iz tabernaklja veliko baročno monstranco in ciborij — vse s posvečenimi hostijami. V zakristiji pa so pobrali 3 kelihe in 1 pateno. Frančiškani so vlom opazili šele zjutraj, ko se prično službe božje.

Škoda je velika, zlasti ker so bili predmeti zelo starinski. Oblasti so za predrznimi božjeropniki uvedle energično zasledovanje. Ko je zakristan zjutraj ob 6 vstopil v cerkev, je takoj opazil, da nekaj ni vredu, ker je bil tabernakelj odprt.

Koledar

Četrtek, 30. avgusta: Roza Limanska, devica.

— **Pri pomanjkanju teka,** nakislem pehanju, slabem želodcu, lenivi prebavi, zaprtju v črevih, vzdigovanju, motenju pri prebavi, izpuščajih, srbečici osvobodi naravna **»Franz-Josef«** grenčica telo vseh nabranih gnilobnih strupov. Že stari mojstri zdravilstva so spoznali, da je **»Franz-Josef«** voda popolnoma zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

— **V Službenem listu** kr. banske uprave dravske banovine št. 69 od 29. t. m. je objavljen »Zakon o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o ureditvi rednih sodišč«, dalje »Norma za izvajanje del iz asfalta in za izolacije«, »Norme za zvarjene jeklene konstrukcije«, »Podaljšava začasnega trgovinskega sporazuma med kraljevino Jugoslavijo in Romunijo«, »Razglas banske uprave o pobiranju taks v avtobusnem prometu« in »Objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1934«.

— **Ravnateljstvo dijaškega zavoda »Martinišče« v Murski Soboti** opozarja svoje gojence, da pošljejo najpozneje **do 3. septembra** na ravnateljstvo zavoda zadnje šolsko izpričevalo, davčni izkaz in predpisano šolnino (na ček .račun Martinišča št. 13.682) v svrho vpisa na gimnaziji. Pouk na tukajšnji gimnaziji se prične 10. septembra. Zato naj pridejo vsi gojenci v zavod 8. in 9. septembra.

ZDRAVA Lutz peč
Jugo-Lutz družba z o. z., Ljubljana VII, telefon 3252
NOVO MESTO zastopnik Anton Agnitsch, klepar.

— **Narodni zaklad.** Zbirka državnih himen in slovenskih narodnih pesmi za gosli in klavir, priredil Josip Vedral, bivši profesor glasbe na ljubljanskem konservatoriju, založila Jugoslov. knjigarna v Ljubljani. Cena izvodu za gosli 10 Din, klavirsko spremljevanje 30 Din. Omenjeno zbirko toplo priporočamo zlasti šolski mladini, ki se prične učiti gosli. Poleg vijolinske šole bo uporabljala uspešno te pesmice in se tako seznanjala z našo narodno pesmijo. Najbolj znane narodne pesmi, po številu 25, obsega pričujoči zvezek, harmonizirane v najlažjem slogu, tako, da te napeve z lahkoto obvlada učenec že v prvi polovici učne dobe. Še več veselja do tega glasbila bo vzbudilo v učencu, ako jih bo igral ob spremljevanju klavirja, na kar naše gg. učitelje gosli še posebej opozarjamo. Spremljevanje je prav tako prirejeno v prav lahkem slogu in ne bo delalo nobenih preglavic in težkoč, učitelj bo pa s tem dosegel tem večji uspeh.

— **Vsak zdravnik,** lekarnar Vam bo pri bolezni prebavnih organov priporočal prijetno domačo JORDAN grenčico.

— **Še danes** se sprejemajo redni priglasi za romanje k Mariji Lurški v Rajhenburg dne 8. in 9. septembra, s katerim je združen celodnevni izlet v Zagreb. Poslužite se lahko tudi telefona (št. 39-71) »Varstvo«, Tyrševa cesta 17. Od jutri najrej bodo na razpolago le-še rezervirane izkaznice dokler ne poidejo.

— **Domače pletenine,** zlasti nogavice, dokolenice, sviterje posebno cenimo ter jih varujemo kot nekak zaklad, ker vedno bolj izginjajo, ker primanjkuje volne za te izdelke, ki se izdelujejo v malih množinah. Letošnja razstava ovac, naj poživi rejo teh živali, da bomo pridelali vsaj za domače pletenine, ki so toliko cenjene, dovolj fine volne. Obiščite našo razstavo ovac in koz ter se prepričajte, da imamo doma dobro pasmo, ki nam daje volno za te pletenine. Razstava se vrši od 3. do 10. septembra.

— **Potovanja parnika »Kraljica Marija« v jeseni. Prvo potovanje od 5. do 18. septembra.** V teh 13 dneh se nudi potnikom prilika, da si ogledajo 10 najzanimivejših pristanišč in mest naše obale, kakor tudi Sredozemskega morja: Sušak, Kotor, Cetinje, Messina-Taormina, Palermo, Bizerte-Tunis, Girgenti, Malta, Krf, Dubrovnik, Split. Cene od 2800 dalje. Radi udeležbe mnogoštevilne internacijonalne publike je samo še nekaj

Ptuj

Uničevalci čebel zopet na delu. Na sličen način, kakor pred kratkim v Bukovcih, so neznani storilci uničili čebele tudi v Spuhlji, ki so se nahajale na paši na zemljišču posestnika Josipa Bolcarja. Razbojniki so razbili več panjev, odnesli okrog 16 kg medu ter uničili vse čebele. Lastnik čebel ima veliko škodo in bi bila škoda še večja, ako ne bi zlikovcev pri rokovnjaškem delu pregnali. Orožniki, ki so bili o tem razbojništvu obveščeni, so aretirali tri osebe, ki so na sumu, da so izvršili to razbojništvo. Aretiranci so spočetka trdovratno tajili, končno pa so pod težo dokazov dejanje v celoti priznali.

Vse za šolo letos — v Cirilovi!
Člani uradniške in železničarske nab. zadruge zahtevajte nakaznico za Cirilovo knjigarno!

Nesreče in nezgode. Ivana Merkuš, 25 letna služkinja iz Maribora, je na potu proti Ptuju padla s kolesa in se nevarno poškodovala na glavi. Prepeljali so jo v ptujsko bolnišnico. — V Runeču pri Ormožu je konj brcnil 15 letnega Alojzija Mesareca s tako silo, da mu je zlomil desno nogo. Tudi tega ponesrečenca so spravili v ptujsko bolnišnico. — V isti zavod so pripeljali posestnika Jožefa Vidoviča iz Leskovca. Pri vožnji lesa je padel pod voz in si zlomil levo nogo, ki je pa hujšega značaja radi komplicirane frakture. — Anton Hrga, posestnik v Gerlincih, boleha že dalj časa na padavici. Pri zadnjem napadu pa je padel tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo in so tudi tega prepeljali v ptujsko bolnišnico.

— **Doraščajoči mladini nudimo zjutraj čašico naravne »Franz Josefove« grenčice, ki doseza radi tega, ker čisti kri, želodec in črева, pri dečkih in deklicah prav izdatne uspehe.**

eno pismo, ki ga je Slomšek pisal svojemu nekdanjemu profesorju Jos. Poklukarju ter se je našlo v Metelkovi zapuščini, ki jo je od »Matice Slovenske« prejela ljubljanska Licejska knjižnica. Isti gospod je objavil tu pismo, ki ga je Slomšek pisal leta 1854 Jos. Ulagi, obenem z Ulagovim odgovorom. Ostala pisma v »Dodatku« je objavil urednik prof. Fr. Kovačič. V vsem je v Dodatku priobčenih 55 Slomškovih pisem. Tako je skupno sedaj izdanih 428 Slomškovih pisem, ki tvorijo znaten del njegovega, dosedaj skoro popolnoma neznanega literarnega dela. Največ pisem je pisano v nemščini, kakor je bila takrat navada med našimi izobraženci, nekaj pisem je pisanih v latinščini, precej tudi v slovenščni. Pisana so najrazličnejšim osebam: kardinalom, nadškofom in škofom, redovnim predstojnikom, duhovnikom in lajikom (zlasti Bleiweisu). Čitanje teh pisem je pravi užitek, Tu stopa pred nas Slomšek sam, kakor je bil in mislil; tu on sam riše svoj lik ter opisuje dogodke in razmere, ki jih je sam neposredno doživljal. Za poznavaje Slomškove dobe so ta pisma neprecenlive važnosti. Zunanja oprema je prav okusna in prikupljiva.

Kakor omenjeno, so udje »Zgodovinskega društva« dobivali I. knjigo kot prilogo k »Časopisu«, »Dodatek« pa je izšel posebej in ga treba posebej doplačati. Stane s poštnino vred 120 Din komad. Neudje, ki niso dobivali »Arhiva«, ga lahko naknadno dobe z »Dodatkom« vred za 120 Din. Naroča se lahko po knjigarnah ali naravnost pri »Zgodovinskem društvu« v Mariboru. Slomšek pač zasluži, da pridejo njegova pisma v knjižnico vsakega našega izobraženca.

★

Ob stoletnici rojstva Natka Nodila. Jutri bodo odkrili Spličani na zidu splitske gimnazije spominsko ploščo za stoletnico rojstva znamenitega hrvatskega narodnega borca in zgodovinarja Natka Nodila. Natko Nodilo (* 21. avg. 1834, † 25. maja 1912) je bil znan politik in zgodovinar. Že pred vstopom na zagrebško vseučiliško stolico je napisal več študij, v katerih je pokazal velik dar za kritično zgodovinsko raziskovanje in ideološko poglabljanje. Po svojih delih je zastopnik liberalne zgodovinske metode in socialnega sistema. Izredna erudicija in prefinjen estetski okus v prikazu kritično raizskanih zgodovinskih dejstev ga dvigata v vrsto prvih hrvatskih zgodovinarjev. Poleg mnogih del je znana zlasti njegova »Historija srednjega vieka za narod hrvatski i srpski« (3 zv.). Bil je znan tudi kot zgrajen eseist in izredno prikupen predavatelj. — Na akademiji bo spregovoril jutri v Nodilov spomin dr. Grga Novak, njegov naslednik na zagrebški univerzi.

Drobne. Nedavno je izšla v Milanu v izdaji znamenite založnice Ulrico Hoepli knjiga Vincenca Costantinija: »Pittura italiana contemporanea«, ki obravnava italijansko slikarstvo od konca 19. stoletja do danes. — Kakor ugotavlja statistika pariškega »Indexa translationum«, je izšlo v letu 1933 v Italiji 930 prevodov, v Franciji 662, v SSSR 659, v Nemčiji 536, na Poljskem 534, v Španiji 461, v ČSR 431, na Angleškem 346. Italija torej še zmerom prednjači v prevodih. — Pred dnevi je izšla v praški založbi Melantrich že šesta izdaja Olbrachtovega romana »Hajduk Nikolaj Šuhaj«, za katerega je avtor lani prejel državno nagrado. — Kakor beremo v hrvatskih listih, je napisal dr. N. Zv. Bjelovučić knjigo »Etnografske granice Hrvata i Slovenaca«. Avtor obravnava etnografske meje med Slovenci in Hrvati, nato zgoščuje pregled hrv. zgodovine ter našteva kraje, kjer bivajo Hrvati (tudi izven domovine). Ker nismo knjige prejeli, ne moremo širše o njej poročati.

Prejeli smo: Dr. Asen Božinov: Nova Bolgarija in zunanji svet«. Biblioteka »Zveno«, knj. 2. Sofija, 1934.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Četrtek, 30. avgusta: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče 19.00 Plošče po željah 19.30 Salzburške slavnostne igre (Ciril Debevc) 20.00 Prenos iz Salzburga: Simfonični koncert, dirigent Toscanini 22.00 Čas, poročila, prenos z unionskega vrta.

Petek, 31. avgusta: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče 19.00 Misli h kongresu jugosl. obrtništva (Mihelčič) 19.30 Slike iz narave (Joža Herfort) 20.00 Plošče 20.15 Prenos iz Zagreba 21.45 Čas, poročila 22.00 Radijski orkester.

Drugi programi:

ČETRTEK, 30. avgusta: *Dunaj:* 20.15 Prenos iz Salzburga: Koncert dunajskih filharmonikov, dirigira Toscanini 20.05 Rad. ork. — *Budimpešta:* 18.45 Cig. gl. 22.30 Cig. gl. — *Trst-Milan:* 21.00 Operni prenos — *Rim-Bari:* 20.45 Ponchiellijev konc. — *Praga:* 19.10 Klav. gl. za otroke 19.50 Saksafon 22.20 Šramel — *Brno-Bratislava:* 19.50 Pesmi — *Monakovo:* 18.45 Zab. gl. 21.00 Zab. gl. — *Frankfurt:* 19.00 Korali 21.00 Carmen, prerez opere — *Lipsko:* 20.10 Vrag v steklenici — *Vratislava:* 20.10 Vesela glasba.

Časnikar 375 m globoko v žrelu ognjenika

V globini 300 m je zadel na 2 mrliča

Časnikarska podjetnost presega že vse meje. Urednik krajevnih novic pri japonskem časopisu »Yomiuri Shimbun«, ki je eden največjih listov na Japonskem, si je del v glavo, da bo splezal v znani japonski ognjenik Mihara na otoku Oshima pri Tokiju. Svetovni tisk je že mnogo poročal o tem ognjeniku. Znano je ,da se Japonci kaj radi umorijo na ta način, da se vržejo v žrelo tega ognjenika. Posebno mladina si je v zadnjih letih kaj rada končala življenje na ta način. Nesrečni zaljubljenci so se pogosto vrgli v žrelo nenasitnega ognjenika. Samo v enem letu si je na ta način vzelo življenje 800 Japoncev. Tokuzo Iwata si je dal zgraditi jekleno gondolo v ta namen.

Ob vhodu v žrelo so postavili velikanskega žerjava, poleg njega stroj 10 konjskih sil. Gondola sama je bila težka nad eno tono. Privezali so jo na železno vrv in jo pričeli po žerjavu spuščati v globino. Časnikar sam je bil oblečen v obleko, ki ne pregori, na obrazu je imel posebno masko. S seboj je imel tudi zalogo kisika, da je lahko dihal in gondola je bila zvezana s telefonom z zunanjim svetom. Po telefonu je lahko Tokuzo Iwata sporočil prijateljem na svetu svoje želje. Ko so ga spustili že 300 metrov globoko, je začul strahovito grmenje in bobnenje, ki se je pa kmalu poleglo. Spustil se je še 75 m globoko. Tu je zadel na ogromno skalo in se ustavil. Blizu sebe je opazil dva mrliča, trupli samomorilcev. Počasi se je privadil na temo, nakar je s posebnim fotografskim aparatom fotografiral žrelo. Pobral je tudi nekaj lave in nekaj kamenja. Nato je dal znamenje, naj ga potegnejo ven.

Zdravniki so ga po povratku preiskali in ugotovili, da mu je žila bila dvakrat hitreje in da je bil krvni pritisk nenavaden.

Angleški kralj Jurij je pregledal škotske čete v mestu Ballater. Nadel si je škotsko obleko.

Ta vloga mu pristoja!

Ob zaključku vojaških vaj e Mussolini stopil na tank in od tam spregovoril italijanskim četam vpričo inozemskih vojaških atašejev. Govoril je nenavadno bojevito. Veliki evropski listi so te- govoru pristavili ko-entarje, ki pravijo, da se Mussolini ob pogledu na svoje vojake in topove ni znal brzdati in da se e dal zanesti prav od tega pogleda. Mussolini e namreč dejal, da visi vojna v zraku; dodal je, da moramo biti pripravljeni na vojno. Italija mora postati vojaška, še več, militaristična in bojevita država. Priznati moramo, da je bil Mussolini na tanku iskren. Če je bilo njegovo ravnanje previdno, je drugo vprašanje.

Kaj sta mu povedala Roosevelt in Stalin?

Na to vprašanje H. Wells ne bo odgovoril

Na povratku iz sovjetske Rusije v Anglijo se je znani romanopisec in zgodovinar Herbert Wells ustavil v Helsingsforsu. Pristal je na letališču, ko je silno deževalo. Ostal je kar v kabini letala in ni stopil z nogo na finska tla. Toda finski časnikarji so ga obkolili ter ga pričeli spraševati, kakšen vtis je napravil nanj obisk pri Stalinu. Razgovor med Wellsom in Stalinom je namreč trajal kar tri ure.

»Lahko me vprašate vse, kar hočete,« je izjavil Wells, ko je pokukal iz kabine, »toda odgovoril ne bom na nič. Videl sem mnogo in slišal mnogo. To bo ostalo v mojem spominu, kakor v glavi zasebnega človeka. Tisku ne bom izdal ničesar.

Povedal sem vam že, da sem zasebna oseba in kakor ni bil nikdar objavljen razgovor med Goethejem in Napoleonom, tako bo ostala vsebina mojih razgovorov z Rooseveltom in Stalinom tajna. Omenil je ne bom niti v svojih bodočih književnih delih. V sovjetski Rusiji sem se sestal tudi s svojim dobrim prijateljem Maksimom Gorkim ter Aleksejem Tolstim. Toda tem ne bom ničesar povedal. Moje načelo je da nimam pravice vtikati se v to, kar sem opazoval samo nekoliko tednov. To je prekratek čas za proučevanje. Glede na to sem se zarekel, da bom molčal.«

Filmski časnikarji so odšli, ne da bi popolnoma dovršili svoje delo. Čez nekaj minut se je kovinasto telo Wellsovega letala dvignilo in odletelo v smeri proti Stockholmu.

Avstrijski kancler Schuschnigg se je sestal z Musolinijem v Firenzi. Pravijo, da je ta sestanek velike važnosti. Mussolini bi rad spravil Avstrijo pod svoje pokroviteljstvo. Na sliki vidimo Schuschnigga in Mussolinija; takoj za njima stoji Starace, tajnik fašistične stranke. Za Staracejem v fašistični uniformi Suvich, tajnik v zunanjem ministrstvu, poleg njega grof Ciano, Mussolinijev zet in načelnik tiskovnega urada ministr. predsednika.

534 hiš - 438 Wolffov

Češkoslovaški listi poročajo, da so prebivalci vasi Petrovice pri Krušnih gorah napravili na oblastva prošnjo, da bi jim dovolila menjati priimke. V vasi namreč, ki šteje 534 hiš, živi 438 ljudi, ki se pišejo Wolff. Mnogi izmed teh imajo poleg priimkov tudi enaka krstna imena. V isti vasi živi 324 oseb s priimkom Schönbach, 192 jih pa nosi priimek Tischel. Radi enakosti priimkov je nastalo v vasi že več zmešnjav in kadar morajo poštarji raznašati pisma, so vsi iz sebe. Poleg tega so oblastva v zadregi, kadar je n. pr. treba poiskati kakega Maxa Wolffa ali Johanna Schönbacha. Tako je n. pr. v Petrovicah registriranih 6 tvrdk z imenom Max Wolff. Da bi napravili tej zmešnjavi konec, so prebivalci Petrovic sklenili, da izpremenijo priimke.

Anglija ima pet katoliških diplomatov

Iz Londona poročajo, da je bil za poslanika v Oslu imenovan Charles Polaires, ki je katoličan. S tem se je število katoliških diplomatov na Angleškem dvignilo na pet. Mr. Polaires je leta 1916 s svojo ženo prestopil v katoliško cerkev; zgodilo se je to v Parizu. Ostali angleški katoliški diplomati so: Cecil Dorner, poslanik v Bangkoku, ki je bil te dni premeščen v Stockholm, lord Tyrell, bivši poslanik v Parizu, lord Howard of Penrith, bivši poslanik v Washingtonu in sir Eric Drummond, poslanik v Rimu.

Pariški berači so res iznajdljivi

Beračenje v Parizu je prepovedano. Razen tega vedo prosjaki, da je malo izkupička, če prosijo kar tako »brez vzroka«; ljudje v velemestu preveč hitijo in so vajeni revščine. Zato posebno radi otvarjajo brezposelni vrata podzemeljske železnice. Potniki vržejo »vratarju« drobiž, čeprav molči in ima kapo na glavi. Opoldne in zvečer med največjim navalom nima prav za prav prosjak nobenega posla, ker so vrata itak vedno zopet odprta. Kljub temu zasluži, in mimo drveči dobrotniki nimajo niti časa, da bi mu pogledali v oči. To posebno prija brezposelnim, ki niso vajeni beračenja. A med poklicnimi berači se vrši stalna prikrita neusmiljena vojna za boljše prostore in delovne ure. Postojanke v mestnem centru z bogatim občinstvom, ki vrže frank, so »mastne« v primeri z onimi po revnih predmestjih, kjer dežuje samo drobiž. Pred kratkim so pobrali stražniki ponoči blizu »najboljše« postaje Marboeufa starca z globokim vbodom v boku. Berač ni hotel povedati, kdo ga je zabodel; a policijska preiskava je dognala, da je bil ranjenec žrtev konkurenčnega boja. Močnejši tekmec je napodil šibkejšega, ki si bo moral poiskati novo postojanko. V srednjem veku so baje imeli berači svojega »kralja« in pravico. A zdaj vlada tudi med njimi samo pest.

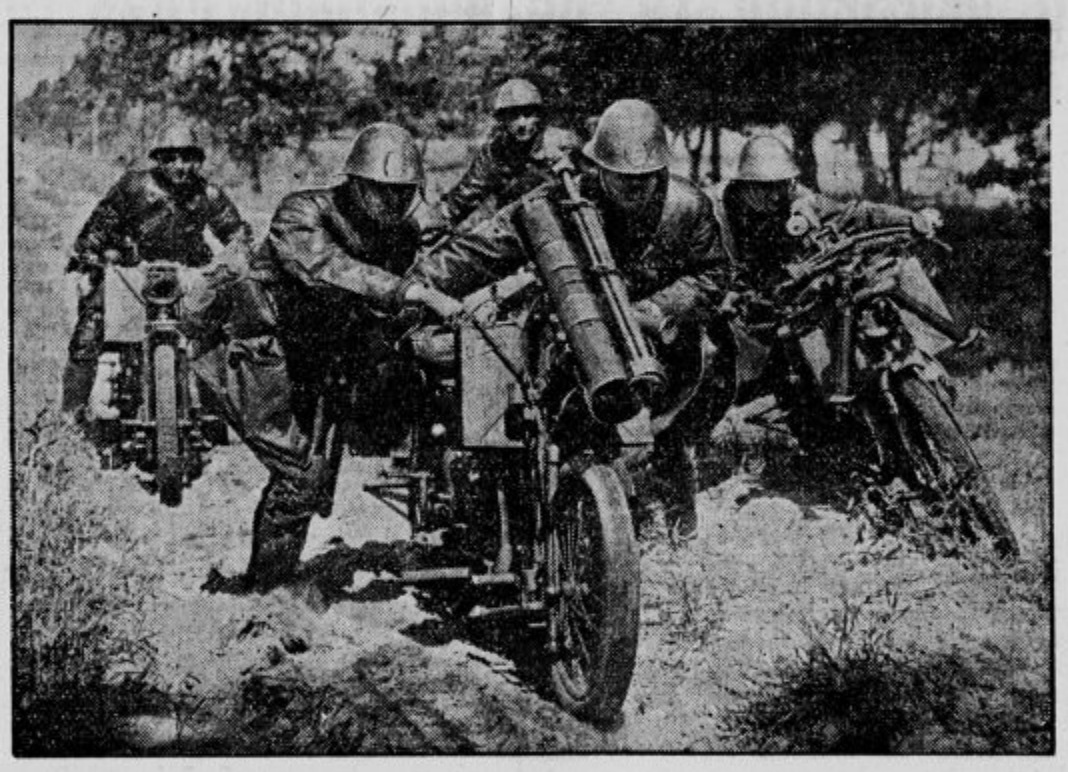

Kakor vidite, se tudi holandska vojska pridno vadi. To je prizor z vojaških vaj v severnem Brabantu. Na sliki vidite strojnico, ki so jo postavili na motorno kolo. Doslej so vozile strojnice na motornem kolesu s »sidecarom«. Tudi v tem pogledu nov napredek: strojnico lahko prepeljujejo že na navadnem motornem kolesu.

Nafta v Avstriji

V Zistersdorfu vrtajo za petrolejem že več let. Družba Raky-Danubia je tudi pričela vrtati, toda doslej ni imela nikakega uspeha. Končno je poskušala za srečo še petrolejska družba, in sicer na Steinbergu pri Zistersdorfu. Ta je imela več sreče. Naletela je na petrolejski vrelec, ki je pričel dajati dnevno 50 ton nafte, to je okoli 5 vagonov. Z vrtanjem so prodrli 1000 metrov globoko. Strokovnjaki so s tem uspehom zadovoljni. Nafta je prav dobre vrste; menda je prav tako dobra, kakor tista, ki so jo te dni pričeli pridobivati na Češkoslovaškem. Zdaj ostane samo še vprašanje, ali bo vrelec stalno dajal to množino olja. V tem primeru bi bil vrelec velike gospodarske vrednosti za Avstrijo.

Švedsko vojaško sportno društvo je praznovalo 25 letnico svojega obstoja na ta način, da je organiziralo strelsko tekmo. Te se je udeležilo 5 držav. Zmagal je Šved. Na sliki prizor s te tekme, ko streljajo s pištolami. Od leve proti desni: Madjar, Finec, Šved in Nemec.

Oj ta konkurenca!

V Nottinghamu, kjer sta igrali za prvenstvo imperija v cricketu moštvi Anglije in Avstralije, se je bil tudi zanimiv filmski dvoboj. Prireditelji so prodali pravico filmanja vodilni londonski tvrdki kot najvišji ponudnici. A drugo, prvemu sovražno podjetje je tudi sklenilo, da bo na vsak način posnelo tekmo v lastni režiji. Njegovi zastopniki seveda niso smeli na stadion s svojimi aparati. Zato so postavili onstran ograje visoko uto, kjer so se pripravili na snimanje. »Monopolisti« so takoj postavili na stadionu leseno pregrajo, ki je zastrla pogled iz ute. »Gusarji« so povišali uto, »monopolisti« so pa dvignili za več metrov svojo ograjo. »Gusarji« so zopet dvignili uto in se že naprej veselili zmage, ker se je morala pol ure pozneje pričeti tekma. A »monopolisti« so le ukanili sovražnika. V zadnjem trenutku so pripeljali na stadion zložen zrakoplov in več sto steklenic vodika. Napihnili so na tleh privezan zrakoplov, in gusarska uta je izginila v njegovi senci.

Ali mi lahko posodiš 500 Din, Peter?

Preljubi Jože, posojati denar se pravi razbiti prijateljstvo in naše prijateljstvo je vendar več vredno, kaine?

Naravno. Potem pa mi posodi 1000 Din!

*

Pazite Anica, da ne nastane v hiši ogenj!

Ne bojte se gospa, skrbela bom za to, da bo v kuhinji vedno kak ognjegasec.

Zbirka narodnih noš v Pragi

Praški etnografski muzej urejuje tudi poseben oddelek narodnih noš vseh slovanskih narodov. Te dni je bila muzeju poklonjena velika zbirka narodnih noš iz Dalmacije.

Kraeni ljudje, ti avtomobilisti ... prihranil mi je vsaj dobre pol ure dela.

Sport

Po prvem delu V. balkanskih iger

Začetek je bil dober za nas, četudi so Grki v vodstvu. Ako nekoliko pogledamo nazaj, vidimo velikanski napredek naše lahke atletike. Pri tem ne smemo prezreti dejstva, da so tudi drugi balkanski narodi zelo napredovali. Vsekakor pa je treba prav posebno podčrtati napredek naših lahkoatletov, kajti Grkom letos prav resno ogrožajo primat. Iz rezultatov prvega dne se to še ne da točno razvideti, toda kdor pozna rezultate naših atletov in onih od Grkov, ta ne more niti enim niti drugim z gotovostjo pripisati prvenstva na letošnjih olimpijskih igrah. Naši atleti rabijo samo ponoviti svoje najboljše rezultate v zadnjem času in balkansko prvenstvo se bo preselilo iz Grčije v Jugoslavijo. Seveda tudi Grki so zmožni, da presenetijo in zato se je danes tem težje odločiti za enega ali drugega.

Sedaj pa poglejmo še napredek balkanskih iger od svojega začetka t. j. od leta 1929 do danes. Danes bomo primerjali samo one discipline, v katerih so tekmovali balkanski narodi preteklo nedeljo. Predvsem bi omenili, da so se vse dosedanje balkanske igre vršile v Atenah in smo mi prvi, ki smo tvegali prenesti to veličastno lahkoatletsko prireditev na svoja tla. Odslej bodo te balkanske igre vsako leto v drugi balkanski državi.

Na balkanski olimpijadi, ki se je vršila v času od 22.—29. sept. 1929, so bili doseženi ti-le rezultati (omenjamo samo prvega zmagovalca):

Tekma na 800 m: 1. Pedan (B.) 2:04,8. — **Disk:** 1. Dr. Narančič (Jugosl.) 40.995 m. — **Tek na 10.000 m:** 1. Bekiaris (G.) 35:23.6. — **Skok v višino:** 1. Dr. Buratović (J.) 1.75 m. — **Kopje:** 1. Zacharopoulos (G.) 60.51 m. — **Tek na 100 m:** 1. Frangoudis (G.) 11.4.

Balkanijada od 5.—12. oktobra 1930:

800 m: 1. Pedan (B.) 2:02,8. — **Disk:** 1. Dr. Narančič (J.) 42.57 m. — **Skok v višino:** 1. Papanicolaon (G.) 1.80 m. — **Kopje:** 1. Zacharopoulos (G.) 63.41 m. — **Tek na 100 m:** 1. Lambron (G.) 11.0 sek.

Balkanijada od 4.—11. oktobra 1931.

800 m: 1. Georgacopoulos (G.) 2:00.2. — **Disk:** 1. Havaletz (R.) 39.76 m. — **10.000 m:** 1. Paveline (R.) 34:22 1/5. — **Skok v višino:** 1. Papanicolaon (G.) 1.80 m. — **Kopje:** 1. Messner (J.) 51.64 m. — **100 m:** 1. Lambron (G.) 11.0.

Balkanijada od 8.—15. oktobra 1932.

800 m: 1. Passi (G.) 2:02 3/5. — **Disk:** 1. Syllas (G.) 42.08 m. — 10.000 m: 1- Nanos (G.) 34:25 2/5. — **Skok v višino:** 1. Papanicolaon (G.) 1.80 m. — **Kopje:** 1. Papageorgion (G.) 57.47 m. — **100 m:** 1. Frangoudis (G.) 11.1.

Balkanijada od 1.—8. oktobra 1933.

800 m: 1. Georgacopoulos (G.) 2:03.0. — **Disk:** 1. Gančev (B.) 42.51 m. — **10.000 m:** 1. Krevs (J.) 34:04.2. — **Skok v višino:** 1. Hajdar (T.) 1.80 m. — **Kopje:** 1. Michalopoulos (G.) 57.28 m. — **100 m:** 1. Frangoudis (G.) 10.8 sek.

Balkanijada 26. VIII. ter 1., 2., 9. IX. 1934.

800 m: 1. Georgacopoulos (G) .2:00.0. — **Disk:** 1. Syllas (G.) 48.54 m. — **10.000 m:** 1. Kyriakidis (G.) 33:49.00. — **Skok v višino:** 1. Dr. Buratovič (J.) 1.80 m. — **Kopje:** 1. Hadziannis (G.) 56.35 m. — **100 m:** 1. Bauer (J.) 10.8 sek.

Pri tej primerjavi smo vzeli samo onih šest disciplin, ki so se izvršile v nedeljo. Štafeta 4 krat 400 m, ki se je morala vsled diskvalifikacije jugoslovanske in grške štafete včeraj ponoviti, tu ni vpošteta.

Posamezni narodi pa so dosegli pri balkanskih igrah ta-le mesta:

1929: 1. Grčija 100 točk. 2. Romunija 41 t. 3. Jugoslavija 41 t. 4. Bolgarija 16 t. — **1930:** 1. Grčija 148 t. 2. Jugoslavija 73 t. 3. Romunija 50 t. 4. Bolgarija 36 t. 5. Turčija 22 t. — **1931:** 1. Grčija 135 t. 2. Jugoslavija 89 t. 3. Romunija 50 t. 4. Bolgarija 26 t. 5. Turčija 19 t. — **1932:** 1. Grčija 145 t. 2. Jugoslavija 73 t. 3. Romunija 68 t. 4. Bolgarija 26 t. 5. Turčija 18 t. — **1933:** 1. Grčija 169 t. 2. Jugoslavija 110 t. 3. Romunija 61 t. 4. Turčija 59 t. 5. Bolgarija 53 t. 6. Albanija 7 t. — **1944: ?**

Gradjanski v Ljubljani

Pred veliko borbo na igrišču ASK Primorja. — Najavljeni so posebni vlaki.

Ljubljana, 30. avg.

Rekdo kdaj so prilike nanesle, da bi na en dan padla tako pomembna dogodka, kakor je tekma Gradjanski : ASK Primorje in pa prireditev ljubljanskega velesejma. To je važno zlasti za Gradjanskega, ker mu bo omogočeno, da pripelje iz Zagreba na vročo tekmo v Ljubljano vse, kar v Zagrebu leze in gre.

Težka tekma bo v nedeljo. Primorje ima še to smolo, da trči topot na tekmeca najvišjih ambicij, ki sicer še nima nobene točke, toda v Ljubljani nastopi z vsemi svojimi nekdanjimi zvezdniki, kakor Šipoš, Kokotović, Živković in drugi. Zadeva bo torej silno resna. Ali se bo Primorju posrečilo ponoviti uspeh naše Ilirije? To je dvomljivo in v sedanjih izpremenjenih okoliščinah silovito tvegana stvar. Upajmo, da nam bo sreča naklonjena.

Tekma bo zaradi svoje važnosti odločilnega pomena. Gradjanski dobi z zmago vse in drugo mesto. Primorje pa bi si s porazom močno pokvarilo svojo tabelico. Domače moštvo se zato zaveda, da bo izid nedeljske borbe odločilnega pomena za nadaljnji renome ljubljanskega in slovenskega sporta. Radi tega bo občinstvo v nedeljo videlo, kako in kaj se pravi boriti se za ugled in sloves našega sporta.

Sportniki iz vse dravske banovine! Prihitite na velesejem in na tekmo Gradjanski : ASK Primorje!

Schmeling je zmagal

Za borbo med Schmelingom in Neuselom je vladalo po vsem svetu, zlasti pa v Nemčiji, velikansko zanimanje. To srečanje ni bilo važno samo za nemški bokserski sport, ampak za ves bokserski sport sploh. Borba pa je bila še prav izredno važna za oba nasprotnika, kajti zmagovalec ima pravico potegovati se za najvišji naslov, za naslov absolutnega svetovnega prvaka v boksu. Zato ni čudno, da se je zbralo na Dirt Track-stadionu v Hamburgu 80.000 gledalcev, ki so prisostvovali veliki borbi med Schmelingom in Neuselom.

Borba je trajala osem rund in jo je izvojeval Schmeling zasluženo v svojo korist. Njegova zmaga je presenetila, kajti mnogi so bili sigurni zmage Neusela. Vseh osem rund pa je bil Schmeling v premoči; nastopal je sigurno ter svojemu nasprotniku, ki ga je obdeloval sistematično, ni dopustil niti trenotka počitka.

V začetku je Neusel navalil na Schmelinga, ki ga je samo čakal. Neuslu se je celo posrečilo poriniti Schmelinga v kot, a se ga je le-ta znebil. To kolo konča neodločeno. Naslednjo rundo pa si je izvojeval Schmeling v svojo korist, tretja pa je prinesla Neuslu zmago. Nato pa je bila borba vedno ostrejša. Schmelingova premoč postaja vidnejša, katerega udarci so bili kratki, a tem izdatnejši. V peti rundi je začel napadati Neusel, toda zmagal je v peti in v šesti rundi zopet Schmeling. Zlasti je njegov udarec v šesti rundi močno pretresel Neusela. Moč Schmelinga, ki ga občinstvo zelo vzpodbuja, raste. V sedmi rundi je Neusel zopet zbral svoje moči ter je potisnil Schmelinga na stran. Toda ta ga je s hitrimi in učinkovitimi udarci po obrazu podil pred seboj, dokler ni bil popolnoma izčrpan. Po kratkem odmoru so se Neuslovi pomočniki brezuspešno trudili dvigniti ga, tako, da v deveti rundi sploh ni nastopil in sodnik je razglasil Schmelingovo zmago s tehničnim knockoutom.

Spodnja razpredelnica kaže nekaj zanimivih podatkov od omenjenih dveh bokserjev.

	Schmeling	Neusel
Starost	28 let	26 let
Teža	77.92 kg	80.18 kg
Velikost	1.85 m	1.91 m
Vrat	44.5 cm	44.5 cm
Prsa (pri vdihu)	115 cm	117 cm
Prsa (pri izdihu)	107 cm	107 cm

Nova zmaga Jugoslavije. Na vojaških sportnih tekmah, katerih se udeležujejo vojaške reprezentance Male Antante, je zmagala Jugoslavija s 43 točkami. Na drugem mestu je Romunija z 41 točkami, na tretjem pa je Češkoslovaška s 40 točkami.

Kolesarska podzveza «Ljubljana» v Ljubljani. (Iz seje u. o. 28. avgusta.) Ker je za nedeljo, 2. septembra od Jugoslovanske nogometne zveze določena v Ljubljani ligina tekma za državno prvenstvo Primorje—Gradjanski, je upravni odbor podzveze sklenil, da se preloži podzvezno kolesarsko dirkališčno prvenstvo na kasnejši termin. — V nedeljo, 9. septembra se bo vršilo državno dirkališčno prvenstvo na igrišču ŽSK Hermesa v Ljubljani. Po nalogu zveze se poziva uprava igrišča, da čim najbolje uredi dirkališče. — Vse verificirane dirkače klubov podzveze «Ljubljana» opozarjamo, da se vrši trening od ponedeljka, 3. septembra dalje in da imajo pravico trenirati le verificirani dirkači, ki se morejo izkazati z licenco za leto 1934. — Ker se bo povodom državnega prvenstva vršila tudi medmestna tekma Zagreb—Ljubljana, odreja podzveza obvezen trening za četrtek, 6. septembra točno ob 17. Javiti se morajo sledeče skupine: Skupina A: Oblak, Abulnar, Gartner, Gregorič; skupina B: Grabec, Trobec, Močnik, Avbelj; skupina C: Štirn, Hamberger, Stefančič, Primar. — Radi navodil naj se javijo tudi vsi ostali verificirani dirkači. — Na znanje se vzame poročilo o klubski dirki KD Zarja z dne 26. avgusta. — Razpis tekem za državno prvenstvo bo objavljen do 2. septembra.

SK Korotan (Ljubljana). Nocoj ob 20 redna seja poslovnega odbora. Vsi odborniki naj se seje gotovo udeleže. Tajnik I.

Izvoz jabolk v zabojih ali razsutih

Odgovor Zavodu za zunanjo trgovino - Druga plat zvona

Maribor, 28. avgusta.

Pojasnila Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine glede izvoza naših jabolk, ki jih je objavil nedeljski »Slovenec«, so zelo poučna in tudi kažejo, da so na merodajnih mestih imeli pri sklepanju trgovinske pogodbe z Nemčijo glede izvoza jabolk najboljše namene. Kažejo pa tudi, da so se mnoga vprašanja razmotrivala takrat preveč teoretično in da je bilo premalo merodajno mnenje praktikov. Prav nazorno se to vidi pri vprašanju, zakaj naj izvažamo naša jabolka v Nemčijo letos v zabojih in zakaj ne razsute (ala rinfusa). Razlogi, ki jih navaja Zavod, gotovo držijo. Ne drži pa zaključek, da bi bilo letos za naše trgovce najbolje, da bi izvažali jabolka v zabojih. Ne drži iz enostavnega razloga, ker se izvoz v zabojih vsaj trenutno (velja za celo zgodnjo sadno sezono) ne izplača in je baš radi tega nastal v sadnem izvozu usodni zastoj, ki je povzročil samo v obeh mariborskih okrajih — torej precej malem delu letošnjega sadnega področja na Štajerskem. — **nad 6 milijonov škode.**

Zakaj zahtevajo sedaj trgovci izvoz jabolk v razsutem stanju, kaže naslednja kalkulacija (izračunano nakupna cena 1 Din za kg ter nemška marka 16.50 Din):

Izvoz jabolk v zabojih:

Din 10.000 nakupna cena za vagon po 1 Din za kg.
„ 2.100 tovornina fco Passau
„ 2.000 nagrada prekupcem
„ 1.200 prevoz sadja z tovor. avtom na postajo
„ 2.100 300 zabojev po 7 Din
„ 300 prevoz zabojev iz tovarne na postajo.
„ 500 stroški za nakladanje
„ 182 carinska manipulacija v Avstriji
„ 550 fitopatološki pregled na nemški meji
„ 11.550 carina po 7 RM
„ 600 6% kalo
„ 800 8% pristojbina za komisijonarja
„ 200 spediter
„ 400 obresti kapitala
„ 2.500 zaslužek

34.982 Din stane torej vagon jabolk, kupljenih pri nas po 1 Din za kilogram fco obmejna nemška postaja (Passau). Če od tega sedaj odračunamo premijo v iznosu 6000 Din od vagona, ima izvozničar še vedno 28.982 Din stroškov. Cena jabolk je bila dosedaj 16 RM. Izkupil bi torej za vagon 26.400 Din. — Ker smo že zgoraj pri stroških zaračunali zaslužek 2500 Din pri vagonu, ima izvozničar kljub temu še pri vagonu samo po papirni kalkulaciji 82 Din čiste izgube. V praksi se seveda številke še nekoliko drugače raztegnejo, stroški ponavadi presegajo v kalkulaciji navedene, dasi nekatere postavke često odpadejo, tako na primer stroški za dovoz sadja na postajo, kadar se kupec pogodi za prevzem na postaji itd. Še vedno pa izvoz v zabojih pri sedanji ceni ni rentabilen.

Nasprotno pa izgleda kalkulacija za ala rinfuza (razsuto) naložena jabolka:

Din 10.000 nakupna cena za vagon po 1 Din za kg
„ 2.100 tovornina fco Passau
„ 2.000 nagrada prekupcem
„ 1.200 prevoz z tovornim avtom na postajo
„ 500 stroški za nakladanje
„ 182 carinske manipulacije v Avstriji
„ 300 fitopatološki pregled
„ 3.300 carina po 2 RM
„ 600 kalo
„ 800 pristojbine za komisijonarja
„ 200 spediter
„ 400 obresti kapitala
„ 2.500 zaslužek

24.082 Din. Če odštejemo refakcijo 1 RM, ki jo plača Nemčija za razsuta jabolka (skupno pri vagonu 1000 Din), potem so stroški za vagon ala rinfuza uvoženih jabolk 23.000 Din. Odpade visoka carina, stroški za zaboje in dražji fitopatološki pregled, nekoliko se morda zviša postavka za kalo, še vedno pa se **izvoz razsutih jabolk izplača.**

Razumemo popolnoma, da je pravzaprav v interesu našega sadjarstva, da se izvažajo čim lepše in bolje pakirana jabolka, ker si bomo le na ta način lahko obdržali trg. Vendar pa so letos razmere take, da je izvoz v zabojih pakiranega blaga zaenkrat nemogoč. Kakor so nam zatrjevali nemški trgovci, je njim **popolnoma vseeno,** ali izvažamo jabolka v zabojih ali razsuta. In tudi so nam zatrjevali, da Nemčija ni stavila pri trgovskih pogajanjih kakih zahtev glede uvoza v zabojih. Avstrija izvaža letos jabolka v Nemčijo ves čas razsuto naložena in brez zabojev, pa je njen izvoz dokaj močnejši, kakor naš, istotako Madjarska.

Kljub pojasnilom Zavoda je iz navedenega jasno, da je izvoz jabolk v zabojih nerentabilen in bi se dala dotična klavzula po izjavah iz merodajnih krogov tako izpremeniti, da se nam dovoli večji del kontingenta izvoziti ala rinfusa. Vprašanje je sedaj, zakaj do tega ne pride? Kdo ima interes, da moramo izvažati v zabojih? — Trgovec? Ne, ker ima izgubo. Celo kljub temu, če spravi refakcijo v svoj žep, dasi bi jo po pravem moral vrniti pridelovalcu. Pridelovalci? Še manj, ker jim sadje sedaj gnije in ga morajo prešati. — Morda ima pa interes kdo drugi? Premija, ki jo Nemčija plača in katere dobršen del ostane Prizadu, znaša pri izvozu v zabojih 5 RM, pri izvozu ala rinfuza pa 1 RM.

Zaposlenost v juliju

(Po statistiki OUZD v Ljubljani)

Od vseh industrij izkazuje tekstilna še vedno najvišje stanje (12.807 zavarovancev) in največji letni prirast + 2546 delavcev. Tekstilni industriji sledi gozdno-žagarska industrija s stanjem 7.093 zavarovancev in letnim prirastkom + 702 delavca. Pomembnejše nazadovanje izkazujejo samo tri industrije: pridelovanje kože z letnim padcem — 233 delavcev, gradnje nad zemljo (zidarstvo) z letnim padcem — 291 delavcev in kovinska industrija z letnim padcem — 312 delavcev.

Sezijsko naraščanje zaposlenosti je najpomembnejše pri gostilničarski obrti (letoviščarji!); prirast znaša napram prejšnjemu mesecu + 344 oseb ali 10.90 odstotkov.

Stanje posameznih industrij z zadnjimi enoletnimi spremembami je razvidno iz sledeče tabele:

Industrij. skupina	Julij 1934	Julij 1933
Tekstilna industrija	12.807	+ 2546
Gozdno-žagarska industrija	7093	+ 702
Trgovina	3828	+ 478
Industr. kamenja in zemlje	4471	+ 311
Gradnja žel., cest, vod, zgradb	2693	+ 292
Kemična industrija	1887	+ 219
Občinski obrati	1565	+ 197
Hišna služinčad	8244	+ 158
Gostil., kavar., krčme, prenoč.	3501	+ 116
Javni promet	599	+ 93
Industrija papirja	1961	+ 90
Industrija kože in gume	1650	+ 90
Industrija hrane in pijače	3582	+ 78
Higijena	1793	+ 74
Gradnja prevoznih sredstev	328	+ 65
Gledališča, svob. pokl. in razno	1144	+ 31
Grafična industrija	1125	+ 11
Centrala za proizv. sile	499	+ 8
Rudarstvo	6	+ 3
Denarni zavodi in samost. pis.	510	— 8
Ind. za predelav. lesa in rezb.	3397	— 44
Tobačna industrija	892	— 54
Poljedelstvo	553	— 56
Oblačilna industrija in čiščenje	4059	— 66
Zasebna prometna podjetja	735	— 94
Predelavanje kože	2696	— 233
Gradnje nad zemljo	5156	— 291
Kovinska industrija	6061	— 312
Skupaj	82.835	+ 4408

Obiskovalci velesejma imajo 50% popusta na železnicah. Za izrabo tega popusta je izdala železniška uprava posebne železniške izkaznice, ki jih izdajajo blagajne vseh železniških postaj po 5 Din za komad. Vsak posetnik kupi na odhodni postaji tako železniško izkaznico za 5 Din in celo vozno karto do Ljubljane. Številko vozne karte vpiše postajna blagajna v železniško izkaznico in isto žigosa. Uprava velesejma potrdi obiskovalcu v železniško izkaznico obisk velesejma. Na povratku žigosa železniško izkaznico še blagajna ljubljanske postaje, nakar velja vozna karta za brezplačen povratek po isti ali krajši poti. Železniška izkaznica brez potrdila o obisku velesejma za brezplačen povratek ni veljavna. Popust velja za dopotovanje v Ljubljano od 1. do 9. septembra zaključno, za povratek pa od 2. do 10. septembra t. l. zaključno. Za razstavljalce velja popust pri dopotovanju od 28. avgusta do 1. septembra, pri povratku pa od 10. do 14. septembra. — Permanentna sejmska legitimacija stane za izvenljubljanske posetnike 20 Din. Kdor je namenjen v času velesejma večkrat potovati v Ljubljano, si samo enkrat nabavi sejmsko permanentno legitimacijo, polovično voznino pa izrablja lahko v času od 1. do 9. septembra neomejeno. Treba je le vsakokrat kupiti na odhodni postajni blagajni železniško izkaznico za 5 Din. Na podlagi sejmske legitimacije mu uprava velesejma vsakokrat brezplačno potrdi v železniško izkaznico obisk velesejma. Ako v vašem kraju sejmskih permanentnih legitimacij ne bi bilo na razpolago, zamorete to legitimacijo nabaviti tudi pri blagajni ob vhodu na velesejem.

Revizija rudarskih koncesij se pripravlja za vso državo v ministrstvu za šume in rude. V ta namen je že imenovana posebna komisija. Komisija bo preiskala tudi delo bratovskih skladnic.

Sklenjene in odobrene poravnave. Okrožno sodišče v Ljubljani objavlja, da so odobrene poravnave dolžnikov: Uran Josip, lastnik parfumerije v Ljubljani, Mestni trg 11, Lenarčič Stanko, posestnik in trgovec v Novi vasi na Blokah ter Paljevec Izidor, stavbenik v Ljubljani, Močnikova ulica 4.

Poravnalno postopanje. »Service«, Petrovič Emil, specialna trgovina pribora v Ljubljani, Gajeva ul. št. 5. Poravnalni sodnik g. Avsec Anton, poravnalni upravnik dr. Krapež Josip, odvetnik v Ljubljani. Prijava terjatev do 25. septembra, poravnalni narok 6. oktobra ob 9 dopoldne pri ljubljanskem okrožnem sodišču. Ponuja 40% kvoto, plačljivo v štirih enakih zaporednih tromesečnih obrokih. Prvi obrok zapade v plačilo v treh mesecih po pravomočnosti sodbe.

Izvoz v Češkoslovaško. Za mesec september je Češkoslovaška dovolila, da se sme iz naše države uvoziti 15.000 prašičev, 150 vagonov masti in 50 vagonov jajc. Kontingente bo dajal poseben oddelek ministrstva trgovine in industrije.

Obtok zlata iz Italije se nadaljuje. V dobi od 31. decembra 1933 pa do 31. julija 1934 je padel zlati zaklad italijanske Narodne banke z devizami vred od 7.397 milj. lir na 6.399 milj., torej za 1 milijardo lir. Devizni zaklad je ostal avgusta v glavnem neizpremenjen. Pač pa je še zlati zaklad v prvi desetini avgusta padel za 24.4 milj. lir na 6.338 milj. lir.

Borza

Dne 29. avgusta.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Bruslja, Curiha, Pariza in Prage, narasel je le Berlin, dočim so ostali tečaji popustili.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling ostal v Ljubljani neizpremenjen: 8.—, v Zagrebu pa se je neznatno učvrstil na 7.90 zaklj. — Grški boni v Zagrebu 29 den., v Belgradu 28.65—29.35. - Španska pezeta je v Zagrebu popustila na 5.95 zaklj. - Angleški funt je mednarodno popustil, pri nas pa je bil zaključen v Ljubljani po 227, v Zagrebu je narastel na 226.37, v Belgradu pa na 225.75.

Ljubljana. Amsterdam 2298.74—2310.10, Berlin 1325.14—1335.94, Bruselj 797.18—801.12, London 169.14—170.74, Curih 1108.35—1113.85, New York 3319.39—3347.65, Pariz 223.90—225.02, Praga 140.90 do 141.76, Trst 290.79—293.19.

Curih. Pariz 20.2025, London 15.28, New York 302, Bruselj 71.90, Milan 26.28, Madrid 41.875, Amsterdam 207.375, Berlin 119.50, Dunaj 72.72 (57.15), Stockholm 78.80, Oslo 76.80, Kopenhagen 68.25, Praga 12.72, Varšava 57.90, Atene 2.93, Carigrad 2.47, Bukarešta 3.05, Buenos-Aires 0.8325.

Vrednostni papirji

Danes so ostali tečaji državnih papirjev neizpremenjeni z nalahno tendenco k popuščanju. Promet je srednji in je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 700 kom. in begl. obv. 100.000 nom.

Ljubljana. 7% invest. pos. 72 den., agrarji 40 do 41, vojna škoda 356—359, begl. obv. 63 den., 8% Bler. pos. 67 bl., 7% Bler. pos. 58 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 72 den., agrarji 40—41, vojna škoda 356—358 (356, 359), 9., 10. in 11. 355 den., 12. 358—359 (358, 360), 6% begl. obv. 62.50—63.50 (63), 8% Bler. pos. 67 bl., 7% Bler. pos. 58 bl. — Delnice: Priv. agr. banka 214—219, Osj. sladk. tov. 100—120, Bečkerek sladk. tov. 750 bl., Osj. livarna 145 bl., Impeks 50 den., Trboveljska 90.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 72 den., agrarji 40/50—41.50 (41), vojna škoda 350—362 (358), 9. 361 zaklj., 6% begl. obv. 62.75—63.25 (63.25), 7% Bler. pos. 57.50—58.50 (58). — Delnice: Narodna banka 4090 den., Priv. agr. banka 216 do 217 (217.50, 217).

Žitni trg

Položaj za pšenico je neizpremenjen in je prav za prav trg v mrtvilu. Vse čaka na zadržanje inozemstva, kako bo kupovalo naše blago. Cene so trenutno neizpremenjene, kot smo jih včeraj navedli. Izredno čvrsta pa je stara koruza, ki je tudi v ceni narasla. Kupujejo jo za švicarski račun. Kot znano, imamo s Švico velik klirinški saldo, ki presega 4 milj. frankov. Za zmanjšanje tega salda kupujejo Švicarji več blaga pri nas. Nakupne cene za koruzo se gibljejo od 92—95. Obiranje nove koruze se je že začelo in kaže na blago dobre kakovosti.

Novi Sad. Pšenica: bč. okol. Novi Sad 107.50—110, bč. okol. Sombor 105—107.50, srbč., gbč. 107.50—110, bč. ladja Tisa 117.50—120, bč. ladja Begej 116—118, srem. 105—107.50, gbn. 105 do 107.50, slav. 106—108, bč., ban. ladja Donava 115—117.50. - Rž: bč. 85—87.50. - Ječmen: bč., srem. novi 65—66 kg 104—106, bč. poml. 67 do 68 kg 120—122.50. - Koruza: bč. 87—89, bč. okol. Sombor 88—90, ban. 84—86, srem. parit. Indjija 87—89, bč. ladja Šid 92—93, bč. ladja Tisa in Donava 93—94. - Moka: bč., ban. 0g in 0gg 185—205, št. 2 165—185, št. 5 145—165, št. 6 120 do 140, št. 7 105—110, št. 8 105—107.50, srem., slav. 0g in 0gg 185—195, št. 2 165—175, št. 5 145—155, št. 6 120—130, št. 7 105—110, št. 8 105—107.50. - Fižol: bč. in srem. beli brez vreč 3% 132.50 do 135, bč. beli brez vreč ladja 135—137.50. — Tendenca: mirna. Promet: srednji.

Hmelj

V Savinjski dolini je zadnji čas sicer že nekaj več povpraševanja, vendar se nudi za letošnji pridelek le 40, izjemoma z napitnino tudi do 45 Din za kilogram. Pri teh cenah pa do večjih zaključkov ne pride in se le semtertja, če je sila za denar, proda nekaj stotov. Živahnejše kupčije pa zaenkrat še ni.

Prav tako poročajo iz **Češkoslovaške,** da se kupčija še vedno ni mogla prav razmahniti. Hmeljarji še oklevajo s prodajo in upajo na boljše cene. Vkljub temu pa domači in inozemski nakupovalci nakupijo dnevno po več stotov letošnjega žateškega pridelka ter plačajo za slabše blago do 31 Kč, t. j. 56 Din, za srednje do 34 Kč, t. j. 61 Din in za najboljše blago do 36 Kč, t. j. 65 Din za kilogram. Tudi v Úštěku in Roudnici se že nekaj malega trguje in plačuje do 32 Kč, t. j. 57 Din za kilogram. Obiranje bo v kratkem končano. Pridelek je precej različen, vendar je precej tudi zlasti v barvi prvovrstnega in celo boljšega blaga kot lani. Zaključna tendenca je mirna. Lanskega žateškega pridelka se tudi še proda semtertja kaka manjša partija in doseže 28—30 Kč, t. j. 50—54 Din za kilogram.

V Nemčiji obiranje prav dobro in hitro napreduje. Iz Nürnberga poročajo, da je bila na tamkajšnjem tržišču dne 27. t. m. prevzeta prva bala letošnjega pridelka, in sicer po 5.60 RM, t. j. 96 Din za kilogram. Iz Tettnanga pa poročajo, da postaja kupčija polagoma že živahnejša in da je bilo prodano že nad 300 stotov letošnjega pridelka po 4.60—6.40 RM, t. j. 79—110 Din za kilogram. Kakor znano, je trgovina v Nemčiji zaenkrat zopet svobodna, vendar so uradno določene najnižje in najvišje cene, in sicer 4.20—6.40 RM, t. j. 72—110 Din za kilogram.

(Najnovejša telefonska poročila)

Žatec (ČSR), 29. avgusta. p. Nemška sekcija hmeljarskega društva v Žatcu je predložila češkoslovaški vladi, da se naj ustanovi takoj sindikat, ki bo imel nakupni monopol hmelja, da se tako prepreči oškodovanje producentov. — Nakupovanje je nekoliko oživelo ter se je okvir cen nekoliko povečal. Sedanje cene so po kvalitetah naslednje: Ia blago 1800—2000 Kč za 50 kg, srednjedobro blago 1700—1800 Kč, srednjevrstno 1600—1700 Kč in slabo blago 1500—1600 Kč za 50 kg.

Naznanila

Ljubljana

1 *«Vzajemnost»*, društvo duhovnikov ljubljanske škofije, ima v četrtek, 27. septembra ob 14 v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani svoj redni letni občni zbor. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo predsednika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Odobritev letnega računa. 6. Volitev odbora. 7. Volitev nadzorstva. 8. Slučajnosti. — Ako bi ta občni zbor ob določeni uri ne bil zaradi nezadostnega števila navzočnih članov sklepčen, se bo z ozirom na § 8 društvenih pravil pol ure pozneje vršil drug občni zbor, ki more veljavno sklepati brez ozira na število navzočnih članov. Odbor.

1 *Nočno službo imata lekarni:* mr. Sušnik, Marijin trg 5, in mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 4.

Celje

c *Pevkam in pevcem «Celjskega zvona«.* Na škofijskem evharističnem kongresu v Mariboru se bo izvajal 7. in 8. septembra Händlov oratorij «Mesija«. Da bomo za ta pevski nastop dostojno pripravljeni, pozivam vse pevke in pevce, da se prihodnjih pevskih vaj točno in polnoštevilno udeležujejo. Prva pevska vaja za mešan zbor je danes. Pevovodja.

c *Abiturientom celjske gimnazije.* Društvo jugoslovanskih akademikov v Celju vabi vse abituriente tukajšnje gimnazije na informativni sestanek, ki bo v ponedeljek, 3. septembra ob 20.30 v Celjem domu. Več referentov bo pojasnilo vse pogoje študija na ljubljanski, zagrebški, belgrajski, praški, brnski, dunajski in inomoški univerzi. Za vsako fakulteto posebej bo mogoče zvedeti za dolgost študija, koliko približno študij stane, o akademskih ustanovah, o izgledih za nastavitev in končno o akademskih društvih. Pridite, odzovite se povabilu domačega akademskega društva, ki vam bo pokazalo pot v akademsko življenje.

Drugi kraji

Zagorje. Strelska družina bo imela v nedeljo, dne 2. septembra slavnostno otvoritev strelišča, katerega je postavila na idiličnem prostoru v Toplicah nad g. Polcem. Dopoldne bo navadno streljanje, ob 14 slavnostna otvoritev, združena s tekmovalnim streljanjem in s prosto zabavo. Najboljša strelca prejmeta diplome, ki jih je izdelal domači umetnik g. Stane Taufer. Najboljši prejme naslov: Strelski prvak Zagorja za leto 1934.

Šolske vesti

Na Glasbeni šoli v Kranju bo vpisovanje od 1. do 5. septembra od 10 do 12 v pritličju realne gimnazije.

Na meščanski šoli šolskih sester v Mariboru bodo popravni izpiti 31. avgusta. Vpisovanje bo 1. septembra. Začetek pouka 6. septembra. Vse učenke naj prinesejo s seboj potrdilo o davkih.

Šola Podružnice Glasbene Matice v Novem mestu. Vpisovanje učencev od 3. do 7. septembra od 9 do 11 v šolski sobi. Pouk prične 15. septembra. Poučeval se bo klavir, gosli, flavta, solopetje, glasbena teorija, mladinsko petje, slednje brezplačno. Ker je nadaljnji obstoj šole radi finančnih težkoč odvisen od števila vpisanih učencev, se starši in njih namestniki vljudno vabijo, da priglase čim večje število učencev.

Državna realna gimnazija v Novem mestu. Vpisovanje učencev v I. razred bo 5. septembra dopoldne, vpisovanje učencev z drugih zavodov pa 2. septembra od 10. do 12. K vpisu morajo učenci prinesti točno izpolnjeno, s 50 Din kolkovano in od staršev podpisano prijavo, zadnje letno izpričevalo, rojstni list in potrdilo o višini neposrednega davka. Otvoritvena služba božja bo 10. septembra, redni pouk se bo pričel 11. septembra. — Ravnateljstvo.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA (Začetek ob 20)

Sobota, 1. septembra ob 18.30: *«Slehernik«* pred Marijino cerkvijo v Celju.
Nedelja, 2. septembra ob 16 in 18.30: *«Slehernik«* pred Marijino cerkvijo v Celju. — V primeru neugodnega vremena bodo vse tri predstave v celjskem Mestnem gledališču. — Predprodaja vstopnic v knjigarni «Domovina«.

OPERA (Začetek ob 20)

Sobota, 1. septembra: *«Ples v Savoju«.* Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.
Nedelja, 2. septembra: *«Poljska kri«.* Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.
Ponedeljek, 3. septembra: Zaprto.
Torek, 4. septembra: Zaprto.
Sreda, 5. septembra: *Simfonični koncert Opernega orkestra v filharmonični dvorani.*
Četrtek, 6. septembra: *Češka vaška svatba.* Izvaja Narodopisna společnost iz Plzna. Izven. Znižane cene.

KAKOR KRONOMETER BO DELOVAL VAŠ ŽELODEC,

ako jemljete za iztrebljenje prašek **»Magna«** purga. Otroci malo, odrasli veliko žlico na vodi. Ako použijete prašek **»Magna«** na konici noža, pospešuje **prebavo, odpravo zagatenja, zgago, vzpehavanje, bluvanje in zoprn dih ust. Zdravi: želodčni in črevesni katar, hemoroide in ture v želodcu.**

»Magna« prašek se dobi v vseh lekarnah. Zavojček 4 Din.

(Reg. S. br. 4788/32)

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Vajenci

Urarski vajenec
se sprejme. Jakob Mulavec, Maribor, Kralja Petra trg 1. (v)

Trgovsko učenko
pridno, pošteno in močno, sprejme takoj Leo Šket, Stojnci, Ptuj. (v)

Pouk

Najbolj uspešen in strokovno najboljši je
trgovski tečaj
Trgovskega učnega zavoda v Ljubljani, Kongresni trg 2/II. Centrum mesta, odlični profesorji, nizka šolnina. (u)

Restavracija
v Ljubljani sprejme pridno in pošteno dekle v kuhinjo kot učenko. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9839. (v)

Denar

Posredujem
denar na
hranilne knjižice
velikih denarnih zavodov **Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12.** (d)

Knjižico
Zadr. gosp. banke 20.000 Din dam za enako Ljub. kreditne banke. Ponudbe pod »Enakovredne« 9841 na upravo »Slovenca«. d

Kupim knjižice
Banovinske, Ljubljanske, Kmetske posojilnice na Vrhniki in Mestne hranilnice v Kamniku, večje zneske. Navedite ceno in višino vloge. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kompas« 9848. (d)

Posojila
dajemo na hranilne knjižice velikih denarnih zavodov proti 9% obrestim letno. Ravno tako iste kupujemo in prodajamo. Hitro in točno poslovanje.
Pučka štediona
Zagreb
Naš zastopnik za dravsko banovino je: **Zore Rudolf,** Ljubljana, Gledališka uli-

Priporočajte povsod dnevnik **SLOVENEC**

Službodobe

Mlado dekle
boljše, se sprejme k otrokom čez dan. - Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko »R« št. 9854. (b)

Samostojno kuharico
sprejmemo za večji penzijonat na severnem Jadranu. Nastop službe 1. novembra 1934. Reflektiramo samo na dobro izvežbane osebe, ki so bile že zaposlene v hotelih, odnosno večjih penzijonatih. Prednost imajo one, ki imajo osebno pravico za vodstvo penzijonata, odnosno vse po obrtnem zakonu predpisane pogoje. - Ponudbe s točnim opisom dosedanje zaposlitve, kakor tudi z navedbo minimalnih zahtevkov za delo v času sezone in delo po sezoni, naj se pošljejo na upravo »Slovenca« pod »Jadran« št. 9842. (b)

Dijaki

Dijakinjo
do 14 let staro, sprejmem za 400 Din mesečno v dobro oskrbo. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9828. (D)

Dva dijaka
sprejmem na stanovanje z dobro oskrbo in skrbnim nadzorstvom. Nižješolcem pomoč pri učenju. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9853. (D)

Dijakinja ali šivilja
se sprejme v čisto, zračno stanovanje. - Jerele, Orlova ulica 7. (D)

Stanovanja

IŠČEJO:

Dve sobi
za pisarno v predmestju se iščeta za 1. okt. 1934. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod» Predmestje« št. 8931. (c)

Vnajem

ODDAJO:

Gostilna
najbolj idoča, v sredini mesta, se radi selitve takoj odda v najem. Maribor, Rotovški trg 8. (n)

Posestva

Prodamo posestvo
v Spodnji Šiški: glavno poslopje (bivša šola), skladiščno poslopje, garažo, lope, drvarnice, vsega 760 m² zazidane ploskve ter ograjeno dvorišče. Primerno za vsak obrat, javni zavod ali stanovanja. Kupnina v prevzemu hipoteke in gotovini. V hranilnih knjižicah 30% več. Konzumno društvo Ljubljana, poštni predal štev. 72. (p)

Posestvo
blizu mesta Laško prodam za 25.000 Din. Poizve se pri Štefan Novak, Harje 37, Laško. (p)

Krasno parcelo
560 m² veliko, prodam takoj za hranilne knjižice, deloma za gotovino. Poizve se: Podmiljščakova 11, za Bežigradom. p

[illegible]šo hišo
kupim [illegible]bljani. Plačam v [illegible] - Naslov v upravi [illegible] pod št. 9851. (p)

Kupimo

Majhen voz
enovprežen, na vzmeteh, lahko tudi rabljen, toda v dobrem stanju, kupim. Feiertag, Maribor, Betnavska 43. (k)

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Gospodinje, gostilne, obrtniki
ne zamudite ugodne prilike! — Radi izpraznitve zaloge, prodaja iz skladišča Stanko **Florjančič,** železnina, Resljeva cesta št. 3 (pri Zmajskem mostu) po najnižjih cenah Vhod v skladišče skozi dvorišče. (l)

Telefon 2059
PREMOG KARBOPAKETE DRVA, KOKS nudi
Pogačnik
Bohoričeva ulica št. 5.

Dobro in poceni
se oblečete pri Preskarju. Sv Petra cesta 14.

Naprodaj imam
cca 400 komadov patentnih obešalnikov po 10 Din komad. Nabavna cena je 25 Din kom. Radi preselitve jih prodam tudi za hranilno knjižico kakega večjega denarnega zavoda v Ljubljani. - Ugodna prilika za ljubljanski velesejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9827. (l)

Bakren kotel
za žganjekuho, kompleten, in sadno prešo proda ABC, Ljubljana VII, Medvedova cesta 8. (l)

Pletilni stroj 8/70
dobro ohranjen, poceni naprodaj. Florijanska ul. št. 17/I., desno. (l)

Objave

Izjava!
Podpisani preklicujem obdolžitev z dne 12. avg. 1934, da pomaga g. Tržan Martin, pos., Vel. Pirešica št. 27, za Pajenka in Srebotnjaka goljufati pri lesu, ker za tako obdolžitev nimam najmanjšega dokaza, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od sodnega pregona zoper mene. — Stajner Valentin, pos., Vel. Pirešica. (o)

PREHODNA DEKLIŠKA DOBA JE MED 12. IN 17. LETOM.

To je doba, ko mora imeti vsako dekle **jako in zdravo kri, močne in zdrave živce in izboren tek.** To daje **»Energin«** za jačanje krvi, živcev in teka.

»Energin« se dobi v vseh lekarnah, pollitrska steklenica 35 Din.

Reg. S. br. 4787/32.

Foto amaterji pozor!

Nudimo Vam po najnižji ceni popolnoma nove krasne foto albume, foto ogliče, navadne albume za razglednice ter spominske knjige.

Bogata zaloga Konkurenčne cene

Prodajalna H. Ničman
Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2

Tudi v naši podružnici
Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)
lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne.
Telefonska številka 3030.

Mag. št. 35.431/34.

RAZPIS

Mestna občina ljubljanska razpisuje oddajo težaških in zidarskih del, mizarskih del, pleskarskih del in napravo centralne kurjave za adaptacijo trakta šentpeterske vojašnice v policijske zapore.

Zmanjševalna licitacija se bo vršila

v četrtek, dne 6. septembra 1934 ob 11. dopoldne

v mestnem gradbenem uradu v Ljubljani, Nabrežje 20. septembra 2/II.

Elaborati za razpisano delo se lahko dobe v gradbenem uradu od petka 31. avgusta dalje med uradnimi urami.

V Ljubljani, dne 28. avgusta 1934.

MESTNO NAČELSTVO LJUBLJANA.

Župan in mestni načelnik: **Dr. Dinko Puc** l. r.

ZENINI! NEVESTE!

V zakonu se Vam obeta lepa, a zelo težka naloga, vzgoja Vaših otrok. Zato Vam priporočamo knjigo:

Volc:

OTROK

I. in II. del

Poglavja o vzgoji, katera Vam pomagajo, da dosežete lepe uspehe na vzgojnem polju..

Knjiga ima dva dela, v katerih Vam podaja pisatelj točne smernice za vzgojo Vaše dece. Vse potrebno najdete v tej knjigi — kako odpravite otroku slabe lastnosti ter ga dovedete črez vse strmine življenja k vzvišenemu cilju, da postane pravi krščanski mož ali žena, kakršne tako nujno rabi slovenski narod.

Knjiga stane I. del nevezan Din 25·—, vezan Din 35·—; II. del nevezan Din 24·—, vezan Din 34·— ter se dobi pri

H. NIČMAN - LJUBLJANA
Kopitarjeva ulica 2

Alja Rahmanova: 15

Zakoni v rdečem viharju

Dnevnik ruske žene

»Alja, tvoja je zdaj Natašina postelja, Otmar bo pa prevzel Irinino! Vidva, otroka, bosta pa spala v prednji sobi!« se je obrnila mati najprej do naju in potem do Irine in Nataše. Glas ji je bil zdaj kar energičen, hkrati pa vendar jarnejši in bolj pomirjevalen nego prej, in začeli smo vstajati. To je bila odrešilna beseda, ki nas je rešila spon, držečih nas kot zaklete okrog male mize. Končno!

Irina in Nataša odideta v »prednjo sobo«, to je v oni del vagona, ki ga pregrada loči od ostalega prostora. Jaz sem vstala zadnja in sem se skrbno čuvala pogledati komu v obraz, zakaj zardela sem in lica so mi žarela od trenotka do trenotka močneje. Nobenega ne morem pogledati, zakaj Irinina in Natašina postelja stojita v »zadnji sobi« za pianinom druga pri drugi!

Še vedno stojim ob mizi neodločena in ne vem, kako bi se kretala, kaj storila, kaj rekla. Mati ugasne luč. Tema je ko v rogu... Prvič je mati nocoj odsukala električno luč, kajti vedno hodimo pozno spat in brž po polnoči se itak vse vagonsko mesto odklopi od električnega omrežja.

Nekaj trenotkov stojim sama, tako sama, kot da razen mene ni drugega človeka na svetu. Tesno mi je, silno tesno...

»Maljutka (ljubkovalno ime), pridi!« mi zašepeče Otmar na uho, z rokami me objame in usta se dotaknejo mojega čela.

Vsa tesnoba je izginila. Topel val me objame, ovijem mu roke okrog vratu.

Počasi in tipaje greva skoz temo, srce mi hoče počiti od sreče. Samo za hip se še zavem resničnega sveta. Nataša se obrača za pregrado in glasno zdihuje, potem zaslišim tiho ihtenje, ki prihaja od materine postelje. Čemu neki joče ljuba mamica? Ko sem vendar tako srečna!

Le trenotek in zopet se pogrezne vse okrog mene. Še tesneje se privijem k Otmarju. Počasi me vodi s seboj; vse okrog mene izgine, čas se ustavi, nič več se ne zavedam. — Otmar! — Otmar! —

8. februarja 1921.

Tosja je prišla danes popoldne po navadi zopet k nam, pa je vsa zmedena, in še preden je pozdravila, se je spustila v jok.

»Igorja so zopet zaprli. Moj Bog, kaj bo z njim?« je tarnala. Pravkar prihajam od njegove matere, ki je popolnoma obupana. Obljubila sem ji, da jo bo Nataša potolažila in vse storila, da ga osvobodi.«

Nataša je ležala kot navadno na tapčanu. Obraz ji je malce bolj pobledel, pa to je bilo tudi vse.

»Zakaj misliš, da se bom zanj pobrigala?« je vprašalo Tosjo. »Še na misel mi ne pride!«

»Nataša!« je rekla Tosja. »To bi bilo prav za prav po sebi umevno... Toda k njegovi materi pojdeš vendarle?«

»Tudi ne, sicer pa natančno vem, da ji ni nič do mene.«

»In njega obiskati na vse zadnje tudi ne maraš?«

»Tudi ne. Čemu neki? Saj me bo ljubil, tudi, če ga ne obiščem! Če hočeš ti, da bo tebe ljubil, moraš zanj delati in k njemu letati, mene pa ljubi prav takšno, kakršna sem zdaj!«

Zadnjim besedam je dala Nataša poseben povdarek; nekaj čudnega, težka bridkost je zvenela iz njih in prišlo mi je na misel, da smo se v Nataši morda vendarle vsi prevarili. Morda pa le ni samo »lepa punčka« brez srca, morda ji le ni tako malovažen, ampak ona pozna svojega Igorja in se zaveda, da bi uslišati ga pomenilo isto kot izgubiti ga...

»Nataša, ti si strašna!« vzklikne Tosja. »Človek brez srca!«

»Ne sodi me, Tosja,« de Nataša mehko. »Prepuščam ti brez boja, kar bi druga že iz samoljubja pridržala sebi. Zdaj imaš priliko, da ga s pozornostjo in brigo privežeš na se. Prepuščam ga tebi. Ne odpusti mi moje brezsrčnosti, kot ti to imenuješ, in potem ga boš lahko imela!«

Tosja se vrže Nataši v naročje z vzklikom:

»Nataša, hvala ti! Saj ga imam tako rada, neskončno rada!«

9. februarja 1921.

Danes sem prejela plačo: 2500 rubljev. Naravnost iz knjižnice sem šla na baraholko (starinski trg) med velikanski dirindaj ljudi, ki bi vsi radi prodajali prnje in kupovali. Nisem si še bila na jasnem, kaj naj kupim: slano kumaro, skledico kislega zelja, steklenico mleka ali nekaj zmrzlih krompirjev. Kar zapazim žensko, ki je prodajala cvetlico v lončku, prekrasno belo hijacinto, ki se je ravno začela razcvetati. Povsem nenavaden, edinstven pojav: cvetlica na baraholki v Omsku!

Ustavila sem ženo in jo vprašala, koliko zahteva. Cvetlice zelo ljubim in s to bi rada Otmarju naredila veselje; hotela sem, da bi v tem srečnem času cvetele cvetlice okrog naju.

»5000 rubljev!« je rekla žena.

»5000? Imam jih samo 2500! Dajte mi jo za toliko! Več nimam!«

»Za 2500 rubljev tako cvetlico? Kaj vam je prišlo na um? Saj mene stane več! Zdaj sploh ni več cvetlic! To imam slučajno. Moj mož je bil vrtnar, pa si je pridržal nekaj čebulic.«

Žalostna sem odšla, sanje o cvetlicah so se razblinile! Še ničesar si menda v življenju nisem tako zelo želela kot te hijacinte...

Kar začujem za seboj:

»Graždanka! Nate! Kdo pa danes kupi cvetlico, saj je itak ne bi mogla prodati. Vzemite jo v božjem imenu za 2500 rubljev!«

Vzela sem hijacinto, jo pritisnila na prsa in na vso moč tekla domov.

Veselo sem planila po stopnicah v vagon. Notri je bilo pa drugače nego v mojem srcu. Žena inženjerja Kornilova, ki je včeraj umrl, je sedela na stolu in jokala. Še včeraj zjutraj, ko sem šla v knjižnico, mi je dejal:

»Aljenčka, zmirom ste tako čila in vesela. Kdor vas reča, sme pričakovati sreče!«

Dve uri pozneje je bil mrtev, nenadoma ga je zadela srčna kap.

Ko me je torej zagledala, je rekla:

»Hijacinta! Odkod jo imate, Aljenčka? O kako žalostno je, da za krsto svojega Volodje nimam cvetlic, niti ene! Odkod naj jo vzamem, v vsem mestu je ne dobim, in če bi jo dobila, bi je ne imela s čim plačati.«

Žalostno je pogledovala mojo cvetlico in vedela sem, da je za njo zdaj hijacinta prav tako važna kot za me pred nekaj trenutki na baroholki.

»Razume se, da cvetlico prepustim vam!«

»O, hvala vam! Ko bi vedeli, kaj ste mi s tem storili!« je šepetala uboga Nina Mihajlovna v solzah.

»Nate še to srajco,« je rekla mati, ki ni mogla zadržati solz. Pravkar sem jo naredila z roko, brez stroja, za svojega moža. Vedno sem čakala, da se kmalu vrne; pa Bog ve, če ga bomo še kdaj videle!«

»Moj Bog, kakšna nesreča!« je ihtela Nina Mihajlovna. »Dvajset let je moj mož služil pri železnici, deset let je bil predstojnik ravnateljstva, in zdaj nima kaj obleči za v grob!«

Spremile smo Nino Mihajlovno do njenega vagona, kjer leži njen mož na mrtvaškem odru. Postavila sem mu hijacinto k glavi. Lepšati bi morala srečo dveh ljudi; naj bo zdaj zadnji nakit možu, ki je pal kot žrtev našega strašnega časa...

Za »Jugoslovansko tiskarno« v Ljubljani: Karel Ceč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Loize Golobič.